ὁ ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ :

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ Χρ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Π. ΤΑΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τιμὴ Φύλλου λεπτὰ 25

"ΥΛΑ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ —ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ"

ΕΤΟΣ Α'. | ΑΘΗΝΑΙ, Κυριακὴ 16 Ἰανουαρίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 6

ΑΠΟ ΤΙΣ "ΕΚΑΤΟ ΦΩΝΕΣ ΤΗΣ ΛΥΡΑΣ,,

Ἐκεῖ ἀπὸ πέρα ὁλόλευκα τἀνθάκια θὰ τὰ φέρω,
Δὲν ξέρω πῶς τὰ λέν' ἐγώ, τὴν εὐωδιά τους ξέρω.
Σὲ μπουκετάκια ἢ στέφανα χλωρὰ δὲ θὰ τὰ σιάξω.
Μέλισσα, τὴν αἰθέρια ψυχή τους θὰ βυζάξω,
Σὲ κρυσταλλάκια εὐγενικὰ νέο μύρο, ὄχι περίσσο,
Πιὸ εὐγενικὸ καὶ λιγοστὸ καὶ ὁλάκριβο θὰ κλείσω.
Ἀπὸ τοῦ κήπου τὴ βραγιὰ ποῦ ἐγὼ μονίχη ξέρω,
Τἀνθάκια τὰ ὁλομύριστα κατάλευκα θὰ φέρω.

***

«—Μακαρισμένοι Ὑάκινθοι ! Κάποια ἐμορφιὰν αἰθέρια
Σᾶς δίνουν πάντ' ἀπάνου σας τοῦ ἀρχαίου θεοῦ τὰ χέρια
Κ' εἶστε μιὰ δροσοσταλιχτὴ τρεμουλιασμένη πούλια..,
—Ζουμπούλια πές μας, φοβισμένε ποιητή, ζουμπούλια !
Ὁ νέος γαμπρὸς μᾶς ἄλλαξε τὸ πατρικὸ ὄνομά μας,
Ἔτσι μᾶς κράζουν ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἀγάπη ὁλόγυρά μας,
Κι' ὁ μέγας Ἥλιος τόνομα τὸ νέο στὴ γλῶσσά του ἔχει,
Στὴν πρώτη αἰώνια χάρη μας τὰ δῶρά του σὰ βρέχει.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

—Η ΤΟΝ ΔΙΟΡΙΖΕΙΣ —Η ΣΟΥ ΦΕΥΓΟΥΜΕ

ΑΝ ΑΠΕΛΥΘΗ δικαίως ἢ ἀδίκως ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ζαγγογιάννης δὲν ἐξετάζομεν. Ἂν ὠργίασεν ἡ Συναλλαγὴ ἢ ὄχι στὴν ἀπολυσίν του δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ὅπως δὲν ἐξετάζομεν καὶ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἂν διωρίσθη ἐπαξίως ἢ ὄχι καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἂν εἶχε τἀπαιτούμενα ἐφόδια διὰ νὰ καταλάβῃ τὴν ἕδραν ποῦ κατέλαβε κ' ἐκ τῆς ὁποίας ἀπελύθη

Αὐτὰ εἶνε πράγματα ποῦ δὲν πρέπει νὰ πολυεξετάζωνται στὸν τόπον μας γιατὶ βρωμοῦνε. Ἐπὶ τῶν δακτύλων δὲ τῆς μιᾶς χειρός, μᾶλις καὶ μετὰ βίας, θὰ μετροῦνται σήμερον οἱ ἀφελεῖς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν ὅτι γιὰ νὰ διορισθῇς τελωνοφύλαξ ἢ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία σου καὶ ὄχι οἱ κομματάρχαι τοὺς ὁποίους διαθέτεις.

ΜΙΑΝ ΕΞΑΙΡΕΣΙΝ παραδεχόμεθα γιὰ τὸν κ. Ζαγγογιάννην, ἂν θέλετε. Ὅτι ἦτο ἱκανός, ὅταν διωρισθῇ καὶ ὅτι ἦτο ἀνίκανος, ὅταν ἐπαύθη. Καὶ ἀκόμη, ὅτι θὰ ξαναγίνῃ ἱκανὸς πάλιν, ὅταν ξαναδιορισθῇ.

Καὶ τελειόνομεν μὲ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Κ' ἐρχόμεθα τώρα στ' ἄλλο, τὸ σπουδαιότερον.

Πέντε βουλευταὶ τῆς Φθιώτιδος μετέβησαν προχθὲς ἐν σώματι στὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ κ. Δηλιγιάννη, ἤκουσαν τὰ χαριτολογήματά του καὶ ἀπῄτησαν παρ' αὐτοῦ νὰ ξαναδιορίσῃ τὸν ἀπολυθέντα καθηγητὴν τῆς Παιδαγωγικῆς.

Δικαίωμά τους ἦτο αὐτό. Πιθανὸν νὰ ἐκτιμοῦν τὸν κ Ζαγγογιάννην. Πιθανὸν ὁ κ. Ζαγγογιάννης νὰ διαθέτῃ ψῆφους πολλοὺς στὴν Φθιώτιδα. Πιθανὸν νὰ συνδέεται στενώτατα μὲ κανένα ἐκ τῶν κ.κ. βουλευτῶν. Πιθανὸν νὰ συμβαίνουν χίλια δυὸ πράγματα, δικαιολογοῦντα τὴν σίονεὶ πολεμικὴν ἐπιδεῖξιν τῶν κ.κ. βουλευτῶν πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργόν.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ τους ἦτο αὐτό. Δικαίωμα ἦτο καὶ τοῦ Γορτυνίου πολιτευτοῦ νὰ τοὺς δώσῃ τὴν μασσημένην ὑπόσχεσιν, ποῦ τοὺς ἔδωκε. Δικαίωμα ἦτο καὶ τῶν κ.κ. βουλευτῶν νὰ φυγοῦν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον ὄχι καὶ τόσον ἐνθουσιασμένοι.

Ἕως ἐδῶ, βλέπετε, ὅτι ὅλο καὶ δικαιώματα ἀντικρύζομεν. Καὶ ἀποκαλυπτόμεθα πρὸ αὐτῶν εὐλαβῶς. Καὶ γονυπετοῦμεν ἀκόμη.

Πρὸ τῶν δικαιωμάτων, τί ἔχει ν' ἴδῃ κανείς ;

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ὅμως τῆς Φθιώτιδος, δὲν ἔμειναν ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν δικαιωμάτων. Ἐζήτησαν καὶ παραπάνω. Ἐζήτησαν ν' ἁρπάξουν—ἂν σᾶς φαίνεται ἐλαφρὰ ἡ φράσις, μεταχειρισθῆτε καὶ βαρυτέραν—καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐκλογέων των.

Καὶ ἠπείλησαν ἢ μᾶλλον ἐξεβίασαν—ἀφοῦ ἡ ἀπειλή των φέρει ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἐκβιασμοῦ—τρόπον τινὰ τὸν κ. Δηλιγιάννην, ὅτι θ' ἀποσκιρτήσουν ἀπὸ τὰς τάξεις του, ὅτι θὰ τὸν ἐγκαταλείψουν, ἂν δὲν ξαναδιορίσῃ τὸν ἀπολυθέντα καθηγητήν.

Ἔχουν δίκαιον γι' αὐτὴν τὴν ἀφορμὴν ν' ἀλλάξουν πολιτικὴν οἱ κ.κ. βουλευταὶ Φθιώτιδος ;

ΟΧΙ—φωνάζει ἡ λογική.

Οἱ ἐκλογεῖς τους δὲν τοὺς ἔστειλαν στὴν Βουλὴν γιὰ νὰ διορίσουν τὸν Ἄλφα ἢ τὸν Βῆτα, καθηγητὴν ἢ κλητῆρα τοῦ Πανεπιστημίου, ἀδιάφορον.

Οἱ ἐκλογεῖς τους τοὺς ἔστειλαν στὴν Βουλὴν ὡς Δηλιγιαννικούς.

Διότι τοὺς ἔπεισαν πῶς ὁ Δηλιγιάννης θὰ σώσῃ τὸν τόπον.

Διότι τοὺς ὑπεσχέθησαν πῶς ὁ Ἀρχηγός των ἔχει ἀρχὰς κ' ἔχει πρόγραμμα τὸ ὁποῖον θὰ ζητήσῃ, ἐρχόμενος στὴν Ἀρχήν, νὰ τὸ ἐφαρμώσῃ.

Διότι ἀνέλαβαν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι αὐτῶν, ὑποχρέωσιν ἐπικυρωθεῖσαν διὰ τῶν ψήφων των, ὅτι θ' ἀκολουθήσουν τὴν πολιτικήν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ὁποίας καὶ ἐξελέγησαν βουλευταί.

ΠΕΡΙ ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ οὔτε λόγος. Δὲν εἶπαν στοὺς ἐκλογεῖς των :

— Βγάλτε μας γιὰ νὰ διορίσουμε τὸν Ζαγγογιάννην καθηγητήν !

Γιὰ νἄχουν τὸ δικαίωμα σήμερον νὰ τοὺς ποῦν :

—Φεύγομε ἀπὸ τὸ Κορδόνι, ἀφοῦ τὸ κορδόνι δὲν μᾶς τὸν διώρισε !

Τέτοια λόγια δὲν τοὺς εἶπαν. Πῶς τολμοῦν λοιπὸν σήμερα νὰ διατυπώνουν παρομοίαν ἀπειλήν ;

Νὰ μᾶς συγχωρῆτε ! Ἐλησμονήσαμεν ὅτι στὴν χώραν ὅπου μόνον κόμματα προσωπικὰ ὑπάρχουν, δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν, θεωροῦνται μάλιστα ὡς ἠλιθιότητες, ὡς προστυχιές, τοιούτης φύσεως ψιλολογήματα !

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΣΟΥΛΑΚΟΣ

Διπλοῦν πένθος ᾐσθάνθημεν διὰ τὸν θάνατον προσφιλοῦς συναδέλφου, τοῦ ἱδρυτοῦ καὶ διευθυντοῦ τοῦ «Σκρίπ», Εὐαγγέλου Κουσουλάκου.

Ἐκλαύσαμεν τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος κατατρυχώμενος ὑπὸ ἀνιάτου καὶ ἐπωδύνου νόσου, ἐπὶ μακρὸν ἠγωνίσθη ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα πρὸς τὸν θανατον. Καὶ ἐκλαύσαμεν τὸν ἐργάτην, ὁ ὁποῖος ἀπέθανεν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ποῦ ἔπρεπε νὰ ζήσῃ διὰ νὰ δρέψῃ τοὺς καρποὺς τῶν μακρῶν κοπων του.

Διὰ νὰ ἱδρύσῃ τὸ »Σκρίπ», διὰ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν περιωπήν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται σήμερον, ἐθυσίασε τὴν ζωήν του.

Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος καὶ δικαιώτερος ἐπικήδειος τοῦ προώρως μεταστάντος συναδέλφου.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΕΝ ΠΕΖΩ

Η ΑΜΥΓΔΑΛΗ

Ἐνῷ ἀκόμη ὅλοι οἱ κλάδοι τεφροί, γυμνοί, συνεχίζουν τὴν μακράν αὐτῶν νεκροφάνειαν, μίαν πρωΐαν ἐγερθεὶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κορυδαλὸς ἐξέχεεν εἰς τὸν αἰθέρα τὸ πρωινότερον αὐτοῦ παράπονον, εἶδον νὰ φορῇ λευκοί, εἶδον ἀνθισμένην τὴν ἀμυγδαλῆν τοῦ κήπου μου.

Ἐκεῖνο τὸ λευκόν, τὸ πρόωρον, παρ' ὅλους τοὺς ροδίνους μίσχους, παρ' ὅλον τὸ ἀόριστον ἄρωμα, εἰς τὴν ἀπομίμησιν τοῦ ὁποίου ἐναυάγησαν ὅλοι οἱ ἀγῶνες τῆς χημείας, δὲν μοὶ ἐφάνη, ὄχι, πρόδρομος τοῦ ἔαρος. Δὲν μοὶ ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν ἐγερτηρίου πνοῆς τῆς ὑπνωττούσης φύσεως, τῆς ἐν νεκροφορείᾳ.

Διότι καὶ τὰ γουνὰ καὶ οἱ λόφοι εἶχον τὸ λευκὸν τῆς ἀμυγδαλῆς τοῦ κήπου μου χρῶμα, καὶ ὁ βορρᾶς ἔστενε διὰ τοὺς κλάδους τοὺς διανθισμένους παγερός καὶ κατέρριπτε τὰ λευκὰ πέταλα ἐπὶ τοῦ χώματος. ἐνῷ καὶ ἐκείνου ἡ πάχνη ἦτο λευκὴ ὡς σινδόνη.

Πολὺ τὴν λυποῦμαι τὴν ἀμυγδαλῆν, ὅσον καὶ τὴν ἀγαπῶ.

Ὦ! Ἐὰν μὲ ἤκουε, θὰ τὴν ἐξώρκιζα νὰ κλείσῃ τὰ πέταλά της· νὰ μὴ ἐμπιστεύεται εἰς τοὺς παγωμένους μαργαρίτας τῆς χειμερινῆς αὐγῆς, εἰς τὰ ἀπατηλὰ τῆς χειμερινῆς δρόσου δάκρυα. Θὰ τὴν παρεκάλουν τῆς ζωῆς της τὸ σφρῖγος, νὰ παρουσιάζῃ εἰς τὸν βορρᾶν, νεκροφανεῖς κλάδους, νὰ θάψῃ εἰς τὰς ρίζας, ὡς θησαυρὸν ὑπὸ τὴν φροῦρησιν τῆς μητρὸς γῆς, τοὺς χυμοὺς τῆς προώρου ἀκμῆς της.

Ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς εἶναι βαθέως τεφρός, μολύβδινος. Νιφάδες χιόνος ἀρχαὶ τὸ πρῶτον, πυκνότεραι κατόπιν στροβιλίζονται καὶ περιδινοῦνται μὲ τὰ λευκά της πέταλα μὲ τὰ ὁποῖα φαίνει τὴν νεκρικὴν σινδόνην, ἥτις ἁπλοῦται ἐπὶ τῆς φύσεως.

Τὴν λυποῦμαι τὴν ἀμυγδαλῆν, τὴν τόσον τολμηρὰν πρόδρομον καὶ προάγγελον τοῦ ἔαρος.

Καὶ τὴν σέβομαι συγχρόνως, ὅπως πᾶσαν ὕπαρξιν, ἥτις χωρεῖ ἐμπρός, πρὸ τῶν ἄλλων, τέμνουσα τὴν ὁδόν, πρὸς τὴν ὁποίαν μακρόθεν ἔρχονται ἐκεῖνοι, χωρὶς ἀκόμη νὰ τὴν βλέπουν—ὅπως τοὺς ἄνδρας οἱ ὁποῖοι ἔρχονται πρὸ τοῦ καιροῦ των—ὅπως τὰς ἰδέας τὰς ἐξαγγελλούσας τὴν ἀνάστασιν καὶ ἀναβίωσιν, ὅταν ἀκόμη τοῦ θανάτου τὸ κράτος ἁπλοῦται κύκλῳ αὐτῶν, ὅταν οὐδεμίαν εὑρίσκουν ἠχὼ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρημίας τοῦ νεκροῦ παρόντος.

ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗΣ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τὸ καλὸν μᾶς ἀπαρέσκει ὅταν δὲν εἴμεθα καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ ὕψος του.

* * *

Μεταχειρίζεταί τις πάντοτε κακῶς ὅ,τι ἀκριβοπλήρωσε διότι προσκολλᾶται ἐπ' αὐτοῦ μία δυσάρεστος ἀνάμνησις—καὶ ἔτσι ὑφίσταται διπλῆν ζημίαν.

* * *

Εἶνε καλὸν νὰ ἐκφράζῃ κανεὶς ἀμέσως τὸ κάθε παθημα δύο φορὰς καὶ νὰ τοῦ δίδῃ ἕνα πόδι δεξὶ καὶ ἕνα πόδι ἀριστερό. Ἡ ἀλήθεια μπορεῖ πράγματι νὰ σταθῇ στὸ ἕνα πόδι, ἀλλὰ στὰ δύο θὰ περπατήσῃ καὶ θὰ διατρέξῃ τὸν δρόμον της.

* * *

Ὁ Νέος Διογένης.—Προτοῦ νὰ ζητήσωμεν τὸν ἄνθρωπον, πρέπει νὰ εὕρωμεν τὸ φανάρι.—Καὶ χρειάζεται τάχα ἀπαραιτήτως τὸ φανάρι τοῦ κυνικοῦ;

* * *

Ἡ τύφλις τῆς συνειδήσεως εἶνε σὰν δάγκωμα σκύλλου ἐπάνω σὲ πέτρα—βλακεία.

* * *

Μερικοὶ συγγραφεῖς δὲν εἶνε οὔτε οἶνος, οὔτε πνεῦμα, ἀλλὰ οἰνόπνευμα: Μποροῦν νὰ πιάσουν φωτιὰ καὶ νὰ μὴ δώσουν θερμότητα.

ΦΡ ΝΙΤΣΕ

Ο κ. ΑΡΑΜΗΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Πλουσιώτατον τὸ πρόγραμμα καὶ ποικιλώτατον τῆς αὐριανῆς ἑσπερίδος τοῦ Βασ. Θεάτρου τὴν ὁποίαν δίδει ὁ κ. Ἄραμης, τῇ συμπράξει τοῦ θιάσου τοῦ Βασ. Θεάτρου καὶ τῆς ὀρχήστρας Καὶ τοῦ χοροῦ τοῦ Ὠδείου.

Πλὴν τῆς μονοπράκτου κωμῳδίας ὁ «Πολιτικὸς ἀνεμόμυλος» καὶ πλὴν τῶν ἐκλεκτῶν τεμαχίων τὰ ὁποῖα θ' ἀνακρούσῃ ἡ ὀρχήστρα τοῦ Ὠδείου καὶ τῶν ὡραίων ἀσμάτων ποῦ θὰ τραγουδήσῃ ὁ χορός, ὁ κ. Ἄραμης θὰ τραγουδήσῃ τοὺς Σπαχῆδες, τὰ Κλεφτόπουλα, Κλέφτες βγῆκαν στὸ βουνό, καὶ τόσα ἄλλα ἐκλεκτὰ τραγούδια, μὲ τὰ ὁποῖα ἐστερέωσε τὴν φήμην του ὡς ἐμπνευσμένου βάρδου τῆς ἐθνικῆς μας ποιήσεως.

Ἡ αὐριανὴ ἑσπερὶς τοῦ Βασιλικοῦ θὰ εἶναι κάτι νέον καὶ κάτι ἐθνικὸν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ δι' αὐτὸ κανεὶς δὲν πρέπει νὰ λείψῃ ἀπ' αὐτήν.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ
ΝΕΟΚΛΗΣ ΚΑΖΑΖΗΣ

Ὅταν προχθὲς κατηχόμην ἀπὸ τὴν τελευταίαν του περὶ Μακεδονίας, διάλεξιν ἕνα βαθὺ αἴσθημα ἀληθοῦς ἐκτιμήσεως κατεῖχε τὴν ψυχήν μου διὰ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ὅστις ἀνέλαβε τὸ ἐθνικὸν ἔργον τῆς ἀναζωπυρήσεως τοῦ διὰ τὴν Μακεδονίαν ἐθνικοῦ αἰσθήματος. Καὶ φαίνεται ὅτι ὅλοι οἱ παρευρεθέντες εἰς τὴν διάλεξιν αὐτὴν—καὶ ἦσαν ἄπειροι οἱ ἀκροαταί του—τὸ αὐτὸ μὲ ἐμὲ ἐδοκίμαζον αἴσθημα. Καὶ ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἀπείρους φορὰς καθ' ἣν μὲ ἐμάγευσεν ὁ διαπρεπὴς Πρύτανις τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Τὸν κατέστησαν ἴσως δημοτικώτερον, ἐθνικώτερον. πλέον ἀγαπητὸν αἱ περὶ Μακεδονίας διαλέξεις του. Ἀλλ' ἐν τούτοις καὶ πρὸ αὐτῶν ἦτο ὁ ἀληθὴς Ἐθνικὸς ἀνήρ, ὁ γεμάτος ζωὴν καὶ σφρῖγος, ὁ ἐπαξίως προϊστάμενος τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

* * *

Ὄγκος ἐπιβάλλων ἔργων του πρόκειται ἀψευδὴς μάρτυς τῶν λεγομένων μου καὶ ἐθνικὴ ἐργασία ἀδιάκοπος καὶ σθαναρὰ ὁμιλεῖ καλλίτερα ἀπὸ κάθε κρίσιν, ἀπὸ κάθε δίκαιον ἔπαινον. Τόσοι τόμοι ἔργων του καὶ τόσαι μονογραφίαι καὶ τόσοι λόγοι καὶ τόσα ἄρθρα του ἔχουν ὅλα ἐγκατασπαρθῇ εἰς ὅλα τὰ ἑλληνικὰ περιοδικά.

Χαρακτῆρος δραστηρίου, αὐστηροῦ, ἀκάμπτου καὶ δικαίου πρότυπον, ὁ Νεοκλῆς Καζάζης πάντοτε ἐπρωτοστάτησεν εἰς κάθε εὐγενῆ ἰδέαν, εἰς κάθε ἐθνικὸν σκοπόν. Συγγραφεὺς ἔξοχος, ὁμιλητὴς

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑ

Ο ΑΡΡΑΒΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Θὰ μοῦ εἴπῃς δι' ἕνα ξένον; δι' ἕνα ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον μόλις εἶδα δυὸ τρεῖς φοράς;

Μάλιστα δι' αὐτὸν τὸν ξένον, δι' αὐτὸν τὸν ἄγνωστον, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις μὲ συνεπάθησε χωρὶς νὰ μὲ γνωρίζῃ, ὁ ὁποῖος ὡμίλησεν εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ μοῦ ἔδωσε τὴν συγκίνησιν αὐτήν, ἡ ὁποία μὲ ἔκαμε νὰ κλαύσω καὶ νὰ σοῦ γράφω ὅλον αὐτὸ τὸ τετράδιον.

Εἶναι πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ.

Αὐτὸν τὸν ὠχρὸν ἄνθρωπον θὰ ἠδυνάμην νὰ τὸν ἀγαπήσω μέχρι τρέλλας καὶ οὔτε δυστυχία οὔτε πτωχεία οὔτε ὁποιαδήποτε ἄλλα ἐμπόδια θὰ ἴσχυον νὰ μὲ ἀποσπάσουν ἀπ' αὐτοῦ.

Ἐπέρασα πολὺ κακὴν νύκτα, καὶ μόλις ἐξημέρωσε—ἡ Βιργίτα ἔμεινεν ἔκπληκτος νὰ μὲ ἴδῃ ἐνδεδυμένην καὶ μὲ ἐρυθροὺς ὀφθαλμούς—ἤνοιξα τὸ παράθυρον καὶ παρετήρησα τὸν λιμένα.

Δι' ἑνὸς βλέμματος ἀνεκάλυψα τὴν λευκὴν σημαίαν μὲ τὰς κυανᾶς γραμμάς.

Ἦτο ἓν πλοῖον κομψότατον καὶ καθαρώτατον Οἱ ὀρείχαλκοι καὶ τὰ τηλεβόλα του ἔστιλβον εἰς τὸν ἥλιον.

Ἐν τοιοῖς παραδόξως ἐφαίνετο ἥσυχον, οὐδεμία κίνησις ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ μόνον ἐκ τῆς καπνοδόχης ἐξήρχετο ἀραιὸς λεπτὸς καπνός.

Ἠθέλησα νὰ πιστεύσω καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκουφίσθην. Ἴσως ἐσκεπτόμην αἱ πληροφορίαι τῆς ἐφημερίδος νὰ μὴ ἦσαν ἀκριβεῖς, πόσα καὶ πόσα λάθη δημοσιεύουν καθημέραν.... ὅτε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν κροταλισμὸς ἁμάξης διήγειρε τὴν προσοχήν μου.

Ἀκουσίως τὸ βλέμμα μου ἔπεσεν ἐπ' αὐτῆς.....

Ἦτο ἐκεῖνος. Εἰς τὸ βάθος της διέκρινα τὴν ὠχρὰν κεφαλήν τοῦ φίλου μου. ὁ ὁποῖος μίαν τελευταίαν φορὰν παρήρχετο ν' ἀποχαιρετίσῃ τὴν οἰκίαν μας.

Βεβαίως διὰ τί ἄλλο, ἀφοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν θὰ μὲ ὑπέθετε ἀκόμη κοιμωμένην;

Δὲν ἦτο τρυφερώτατον ἐκ μέρους του αὐτό;

Ἔκυψε διὰ μιᾶς πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ μοῦ ἔμειδίασε ἓν γλυκὺ καὶ κατηφὲς μειδίαμα, εἶτα ἀνήγειρε ἐλαφρῶς ὡς ἀποχαιρετισμὸν τὸ λευκὸν πιλίκιόν του καὶ τὸ ὄχημά παρῆλθεν ὡς ἀστραπή...

Ἐγὼ εἶχα ριφθῆ ἀποτόμως ὄπισθεν, κρατοῦσα τὴν καρδίαν μου, ἥτις ἔπαλλε μέχρι διαρρήξεως.

Πόσον ταχέως ἔγειναν ὅλα αὐτά!....

Ἤμην βεβαία πλέον ὅτι ἔφευγε.

Ἡ δρομαία ἐκείνη καὶ τόσον πρωινὴ διέλευσις. δὲν ἦτο ἀπόδειξις τῆς ἀναχωρήσεώς των;.... τὸ κατηφές του μειδίαμα δὲν ἦτο ὡσὰν διαμαρτυρία κατὰ τῆς εἱμαρμένης καὶ ἓν χαῖρε ἴσως αἰώνιον εἰς τὸ εἰδύλλιον τῶν ὀλίγων αὐτῶν ἡμερῶν;....

Ὦ! Αἰμυλία... διατι νὰ μὴ εἶσαι ἐδῶ....

Εἰσῆλθον ἐλαφρῶς εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ θείου, καὶ ἔλαβον ὡς κλέπτρια τὸ μέγα στρατιωτικὸν τηλεσκόπιόν του, ἐκλειδώθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ τὸ διηύθυνα πρὸς τὸν λιμένα.

Ὁ καπνὸς τοῦ πλοίου ἤδη ἐφαίνετο πυκνότερος, καὶ μία μακρὰ σειρὰ λευκοενδεδυμένων ναυτῶν, οἵτινες ἐφαίνοντο μικροὶ ὡς γράμματα βιβλίου, ἔσυρον κάτι κατὰ μῆκος τοῦ καταστρώματος.

Ἐπερίμενα ἀκίνητος μίαν δύο ὥρας.

Βαθμηδὸν ἡ κίνησις ἔγεινε μεγαλειτέρα, ἄλλοι ἐφαίνοντο τρέχοντες ἐμπρός, ἄλλοι ὀπίσω καὶ ἄλλοι σύροντες σχοινία καὶ διευθετοῦντες λέμβους.

Ἀκουσίως προσηλώθην ἐπὶ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν ὅστις κεκλιμένος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἐφαίνετο ἀτενίζων τὸ λευκὸν πανόραμμα τῆς πόλεως.

Ποῖος θὰ εἰμπορέσῃ νὰ μὲ πείσῃ ὅτι δὲν ἦτο ἐκεῖνος;

μάγος, συνδυάζει μαζὺ μὲ τὰς ἀρετὰς αὐτὰς καὶ τὴν πρακτικότητα τοῦ πνεύματος, μὴ ἀρκούμενος, ὅπως οἱ πλεῖστοι, εἰς λόγους καὶ ἐπαγγελίας.

* * *

Καὶ εἶνε, ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ, ἔργον τῶν χειρῶν του ὁ «Ἑλληνισμός,» τὸ ἐθνικὸν τοῦτο σωματεῖον τὸ ὁποῖον τιμᾷ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσότερον τὸν πρωτουργόν, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, τὸν κ. Καζάζην.

Μὲ τὴν ἀκάματον ἐπιμονήν του κατώρθωσε νὰ ἀνυψώσῃ τὸν «Ἑλληνισμὸν» εἰς περιωπὴν Ἐθνικοῦ καθιδρύματος καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὸν πρὸς αὐτὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν οὐ μόνον τοῦ ἐλευθέρου ἀλλὰ καὶ τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ.

Αὐτὸ ἦτο τὸ διακαὲς ὄνειρόν του, ὁ ὑπέρτατος πόθος του—καὶ τὸν ἐπέτυχε. Καὶ δὲν νομίζετε λοιπὸν ὅτι καὶ μόνη ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ ἤρκει ὅπως καταστήσῃ οἱονδήποτε ἄξιον τῆς ἐκτιμήσεως ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους; Καὶ ὅμως ὁ μετριόφρων σοφὸς μετ' ἐπιμονῆς καὶ καρτερίας ὀνειροπολεῖ ἐθνικωτέραν τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὴ ἐπαναπαυόμενος ἐπὶ τῶν δαφνῶν του.

* * *

Ἀπὸ τὸ πρῶτον ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν καθ' ἣν δειλὸς φοιτητὴς εἰσηρχόμην εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Νομικῆς σχολῆς, ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ζωηρὰ μοῦ ἐνετυπώθη ἡ μορφὴ τοῦ σεβαστοῦ μου καθηγητοῦ. Ἀλλ' ὅτε βραδύτερον μοῦ ἐδόθη πολλάκις εὐκαιρία νὰ γνωρίσω καλλίτερον τὸν κ. Καζάζην, ἐδικαίωσα τὴν πρώτην μου ἐντύπωσιν καὶ ἐξηκολούθησα νὰ θαυμάζω, λατρεύω, τὸν δραστήριον καὶ ἀκάματον πρωτεργάτην παντὸς καλοῦ καὶ προοδευτικοῦ ἔργου. Ὅστις κάμνει ὅ,τι ὀφείλει εἶνε δίκαιος· ὅστις ὅμως κάμνει ὑπὲρ τὸ ὀφειλόμενον εἶνε γενναῖος, λέγει ἕνας Γάλλος σοφός.

Καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν γενναίων τούτων ἀνήκει ὁ κ. Καζάζης, τῶν γενναίων οἵτινες μὲ τὴν σκαπάνην τοῦ πνεύματος ζητοῦν νὰ καλλιεργήσουν τὰ ἐθνικὰ ἐδάφη πρὸς δρᾶσιν καὶ παραγωγὴν ἐθνοφελῶν καρπῶν.

* * *

Ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἶνε ὁ Ἐθνικὸς ἀνήρ.

Ποῖος δὲν ἠσθάνθη μίαν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν προχθὲς ὅταν ἀνέγνωσα τὴν ἔξοχον διὰ τὴν γλαφυρότητα καὶ τὸ σθένος ἐπιστολὴν τοῦ κ. Καζάζη πρὸς τὸν Μὰξ Νορδάου; Ἐφαίνετο ὡσὰν ὅλοι νὰ εἶχον χύσῃ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὸν μεγάνον ἐκεῖνον ξένον ὅστις τόσα ὡραῖα καὶ γλυκὰ λόγια διὰ τὴν πτωχὴν Ἑλλάδα ἔγραψε.

Ἐγὼ τοὐλάχιστον νομίζω ὅτι μὲ τὴν περὶ Μακεδονίας δρᾶσιν του ἐπέστεψε τὸ ἔργον του καὶ ἔθηκε τὴν κορωνίδα τοῦ Ἐθνικοῦ ἔργου. Καὶ ὁ μέλλων ἱστοριογράφος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους θὰ σταματήσῃ πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ κ. Καζάζη καὶ θὰ ἀφιερώσῃ μίαν σελίδα διὰ τὸν ἄνδρα ὅστις παρεσκεύασε τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν μεγάλην τοῦ ἔθνους ἀναγέννησιν.

* * *

Ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλοι ὀνειροπολοῦν δόξαν καὶ φιλοδοξοῦν φήμην, ἀλλὰ θέλουν τὴν δόξαν χάρισμα, χωρὶς κόπον, οὐρανοκατέβατον. Συμμορφοῦνται φαίνεται μὲ τὴν Γερμανικὴν παροιμίαν. «Ἡ ὑπόληψις εἶνε ἵππος τὸν ὁποῖον ὅλοι θέλουν νὰ ἱππεύσουν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν θέλει νὰ θρέψῃ».

Τὴν ἐναντίαν ὅμως ἔχει γνώμην ὁ κ. Καζάζης, ὁ ὁποῖος δὲν κυνηγᾶ τὴν δόξαν ἀκόπως οὐδ' ὡς κύριον τῶν ἔργων του τέρμα αὐτὴν θέτει, ἀλλὰ τὴν ἀφήνει νὰ ἔλθῃ ὡς ἐπίστεψις τῶν κόπων του, ὡς κάτι τι τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεώς, ἀλλ' ἔρχεται ὡς δικαία ἀνταμοιβὴ εἰς τὸν εἰλικρινῆ καὶ δραστήριον ἄνδρα, ὅστις ὡς ἀρχήν τον ἔχει τὸ «Ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης».

«Ὑπὲρ τῶν ἔργων καὶ κατὰ τῶν λόγων» εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ, τὸν ὁποῖον προχθὲς ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐξέλεξε σύμβουλον αὐτῆς.

* * *

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ δρᾶσις του δὲν εἶνε διόλου μικρά.

Ἀπὸ ἐτῶν εὐδοκίμως διδάσκει τὰ Φιλοσοφικὰ τοῦ Δικαίου μαθήματα. Καὶ εἶνε ὑψηλός, ὑψούμενος εἰς κύκλους φιλοσοφικῶν συστημάτων ὅταν διδάσκῃ τὸ Φυσικὸν Δίκαιον, ἐνῷ ἀπεναντίας εἶνε πρακτικὸς καὶ σαφὴς οἰκονομολόγος διδάσκων τὴν Πολιτικὴν Οἰκονομίαν.

Ἡ Πολιτικὴ αὐτοῦ Οἰκονομία ὡς σύγγραμμα εἶνε τέλειον καὶ κατὰ τὸ βάθος τῶν ἐννοιῶν ὅσον καὶ κατὰ τὴν γλαφυρότητα καὶ καλλιέπειαν, ἅτινα εἶνε τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικὰ ὅλων τῶν ἔργων του.

Ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἀναδεικνύει τὸν ἄνδρα ἡ τρίτομος περὶ Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου συγγραφή του, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπειρία φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ θεωριῶν, ἀναπτύσσονται μετὰ γλαφυρότητος τὴν ὁποίαν οὐδέποτε θὰ λησμονήσω.

Ἀλλὰ καὶ πλὴν τούτων τὰ περὶ Ρώμης καὶ Γερμανίας ὀγκώδη του ἔργα διακεκριμένην κατέχουσι θέσιν ἐν τῇ Νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν διατριβῶν, τῶν μονογραφιῶν, τῶν ἄρθρων του, τῶν διαλεξεών του ἀποτελεῖ τὸ στεφάνωμα οὕτως εἰπεῖν τοῦ πολυμόρφου ἐγκυκλοπαιδικοῦ ἔργου του.

* * *

Πρύτανις, καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, πρόεδρος καὶ ψυχὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἑταῖρος πολύτιμος τῆς Ἑταιρίας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, σύμβουλος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας καὶ μέλος χιλίων σωματείων καὶ συλλόγων, ὁ Νεοκλῆς Καζάζης δὲν κουράζεται ποτέ, δὲν ἀπογοητεύεται, ἀλλὰ πάντοτε μὲ κάθε θυσίαν του εἶνε ἕτοιμος εἰς δρᾶσιν καὶ ἐνέργειαν. Εἶνε ἀριστοκράτης τοῦ πνεύματος μὲ ἀρχὰς δράσεως δημοκρατικωτάτας. Κατέρχεται παντοῦ ὅπου δύναται νὰ φανῇ ὠφέλιμος.

Διότι πρὸ παντὸς εἶνε ὁ Φίλος τοῦ Λαοῦ, ὁ λατρευτὸς τῶν λαϊκῶν τάξεων ὅστις ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς «Ἑταιρίας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ» τόσα νάματα ζωογόνα καὶ τόσην τροφὴν πνευματικὴν καὶ τόσον αἷμα ἀνακαινίσεως ἔχει χύσῃ μέσα εἰς τὰς φλέβας τῶν λαϊκῶν τάξεων, εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ῥώμην καὶ τὴν ζωὴν κάθε ἔθνους. Καὶ δὲν ὀκνεῖ τακτικώτατα νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ ὁ ἀριστοκράτης οὗτος τοῦ πνεύματος, γενόμενος ἔτι ὁ εἰλικρινὴς φίλος τοῦ λαοῦ.

* * *

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀτομικῇ δράσει τὴν ὁποίαν αὐτὸς μόνος διατρανοῖ, καὶ ἐν τῇ ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας Σταυροφορίᾳ του κανεὶς δὲν μένει ποῦ νὰ μὴ τὸν θαυμάσῃ, καὶ νὰ μὴ εὐχηθῇ ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν εἰλικρινῆ καὶ καρποφόρον αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ δρᾶσιν του.

Διότι, κύριοί μου, τὴν Ἰταλίαν ἀπελευθέρωσαν μᾶλλον οἱ σοφοί της καὶ οἱ ῥήτορες παρὰ οἱ στρατιῶται τοῦ Γαριβάλδη, τὴν ἕνωσιν τῆς Γερμανίας ὀνειροπόλησαν καὶ παρεσκεύασαν ἀθορύβως οἱ τῶν γραμμάτων ἐργάται ἐν Γερμανίᾳ μᾶλλον ἢ οἱ στρατιῶται τοῦ Μόλτκε καὶ ἡ βαθύνους διπλωματία τοῦ Βίσμαρκ καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος αὐτῆς ἐποδηγέτησαν καὶ ἐπέτυχον οἱ μαχηταὶ τοῦ καλάμου μᾶλλον....

Κώστας Καιροφίλας.

Τὸ ἠσθανόμην, μοῦ μὸ ἔλεγε ἡ καρδία μου.

Μετὰ πάροδον ἡμισείας ἔτι ὥρας, τὸ λευκὸν καταδρομικὸν ἀφ' οὗ ἐκινήθη ἐπ' ὀλίγον ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω, διευθύνθη εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, ἀφῆνον ἀριστερά του τὸν πλατὺν λιμενοβραχίονα.

Παρακολούθησα μὲ θαμβωμένους ὀφθαλμοὺς τὴν κατατομὴν ἐκείνην, ἥτις ἔκλινε πάντοτε ἐπὶ τῆς πρύμνης, καὶ ὅταν εἶδα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ πλοῖον νὰ σμικρύνηται καὶ νὰ ἐξαφανίζηται, κατέπεσα ἐπὶ μιᾶς πολυθρόνας συντετριμμένη, μὲ τὸ τηλεσκόπιον εἰς τὰ γόνατα. Ἠσθανόμην τὸν ἑαυτόν μου ἀπεριγράπτως ἐγκαταλελειμένην καὶ μόνην.

Δὲν εἶχε παρέλθει ἡμίσεια ὥρα καὶ ὁ ταχυδρόμος ἔδιδεν εἰς τὴν θυρωρὸν ἕνα φάκελλον μὲ τὸ ὄνομά μου, τὸν ὁποῖον ἡ Βριγίτα εὐτυχῶς, νομίσασα ἴσως ὅτι προήρχετο ἀπὸ σέ, μοῦ ἔφερε χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ κανείς.

Ὁ φάκελλος αὐτὸς μὲ τὸ ἄγνωστον γράψιμον, τὸν ὁποῖον ἔλαβα εἰς τὰς χεῖράς μου συγκεκινημένη, ἦτο ἐσφραγισμένος ὄπισθεν διὰ δύο σφραγίδων παριστανουσῶν ἄγκυραν καὶ μίαν λέξιν τῆς ἀγνώστου ἐκείνης γλώσσης.

Ἦτο ἰδικός του βεβαίως.

Τὸν ἀπεσφράγισα τρέμουσα καὶ εὗρον μίαν ὡραίαν φωτοτυπίαν τοῦ λευκοῦ εὐδρόμου μὲ τὰς ἑξῆς λέξεις:

«Εἷς ναύτης ἔρημος ἐν τῷ κόσμῳ, τοῦ ὁποίου ἐφωτίσατε ἐπί τινας στιγμὰς τὴν ζωήν, σᾶς ἀποστέλλει τοὺς τελευταίους ἀποχαιρετισμούς του, καὶ τὴν τρυφερωτέραν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὰ γλυκύτατα συναισθήματα, τὰ ὁποῖα τὸν ἐκάματε νὰ δοκιμάσῃ εἰς τὸ βραχὺ διάστημα τῶν ὀλίγων αὐτῶν ἡμερῶν.

Χαίρετε, δεσποσύνη!... Ὅταν λάβητε τὰς γραμμὰς ταύτας τὸ πλοῖόν του θὰ ἔχῃ ἀφήσει τὴν ὡραίαν σας πόλιν διὰ τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ ὠκεανοῦ, ἴσως ἵνα μὴ ἐπανέλθῃ ποτὲ πλέον.

Ὦ πόσον μεγάλη εἶναι ἡ λέξις αὐτὴ **ποτέ!**»

Παρετήρησα κύκλῳ μήπως μὲ ἔβλεπε κανεὶς καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸν συνέσφιγξα ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ἥτις ἔπαλλε ὡς σφυρίον.

Νὰ σοῦ εἴπω ὅτι τὸ ἀνέγνωσα **δέκα**, εἴκοσιν, ἑκατὸν φορές, εἶναι ὀλίγον!...

Τὸ ἔκρυψα ὡς πολύτιμον κειμήλιον ἐντὸς τοῦ ὡραίου ἐκείνου νεσεσσαίρ, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐχάρισεν ὁ θεῖος, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ κυανοῦν βελοῦδον, τὸ χρῶμα τῆς γαλανῆς ἐκείνης σημαίας, ἥτις σκεπάζει τοὺς ὕπνους του καὶ τὰ ὀνειροπολήματά του.

Καὶ τώρα; τὸ πᾶν ἐτελείωσεν; ἕως ἐδῶ ἦτο; Ἡ γλυκεῖα ζωὴ αὐτῶν τῶν ἡμερῶν πέπρωται ν' ἀποθάνῃ εἰς τὰς ὀλίγας ἐκείας γραμμὰς τῆς φωτογραφίας διὰ παντός;

Ἡ μορφὴ ἐκείνη, ἥτις ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας παρῆλθε διὰ τοῦ κόσμου τῆς ψυχῆς μου, παρῆλθε διὰ νὰ μὴ τὴν ἐπανίδω πλέον;

Ὅταν ἀτενίζω τὸν λιμένα καὶ τὴν θάλασσαν κτυπᾷ ἀποτόμως ἡ καρδία μου καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἔφυγε, ὅτι θὰ ἐπανίδω πάλιν τὸ λευκὸν πλοῖον μὲ νῆν κυανῆν σημαίαν!

Τίποτε ὅμως· ἐπανέρχεται μόνον ἀρρήτως θλιβερὰ εἰς τὴν ψυχήν μου ἡ τελευταία φράσις τοῦ δελταρίου του

— **Ποτὲ** πλέον!....

Ποτέ!... ὦ Αἰμυλία μου! εἶμαι δυστυχής, πολὺ δυστυχής!...

ΚΕΦ. Γ'.

Πιστεύεις ἀκόμη εἰς αἰσθήματα αἰώνια;

Μικρά μου Ρενὲ εἶσαι τρελλή, πράγματι τρελλή!.. καὶ ἂν μοῦ τὸ λέγῃς σὺ χωρὶς νὰ τὸ πιστεύῃς ἐγὼ σοῦ τὸ ἐπιβεβαιῶ.

Εἶσαι ἀκόμη μολις δεκαεπτὰ ἐτῶν, νομίζεις τὸν κόσμον ὅπως τὸν πλάττει ἡ φαντασία σου, καὶ

(Ἀκολουθεῖ).

SATIRICA

Καὶ ξάφνου σὰ νὰ κόπηκαν τὰ ὁλόχρυσα τὰ δίχτυα
Πῶπλεκε ἡ φρίκη τῶν νερῶν μὲ τὸ νεκρὸ φεγγάρι,
Νεράϊδες ἀνεβύσκνε τὴ γύμνια τους τὴ νύχτια
Σκεπάζοντας μὲ τὸ ἀψηλὸ σὰν κῦμα, τοῦ ἔχτου στάρι.

Τῆς φτέρναις τους χαρχάλισαν γιὰ λίγο τὰ χαλίκια
Καὶ στὸν ἀφρὸ ποῦ ἐσκέπαζε σὰν πέπλος τὸ κορμί τους
Ζώνεις χρυσαῖς ἐδέσανε καὶ σφίξανε τὰ φύκια
Μὰ τὴ στιγμὴ ποῦ ἀνέβαινεν ἡ λαύρα στὴν ψυχή τους,

Ἀπὸ τὰ σταχυα ὁ Σάτυρος ὁ τριχωτὸς πηδῶντας
Μὲ ὁρμὴ ξεσπῶντας τὰ νερά, τὰ δροσερά, τὰ νύχτια
Ἄταχτο τρόμο ἐσκόρπητε μὲ ὄξυν ἀχὸ γελῶντας
Καὶ κείνεις ἐκυνήσανε μὲς τὰ βυθύ τους δίχτυα

Ἄγγελος Σικελιανὸς.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΑΘΕΜΑΤΑ

Ὁ σοφὸς ἑλληνιστὴς καὶ ἱστορικὸς καὶ κριτικὸς καὶ ποιητὴς καὶ πολιτιστὴς, ὁ σεβάσμιος Βερναρδάκης, γιόμισε δεκατρεῖς σελίδες μέσα στὸ «Ἄστυ» ἀνιστορώντας τὸ τί τράβηξε μὲ τοὺς κυρίους τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου ποὺ μαζί, καθὼς τοὺς παρασταίνει, ἤθελαν καὶ δὲν ἤθελαν νὰ παίξουν τὸ «Νικηφόρο Φωκᾶ» του, κ' ἔκαναν γύρο του βήματα **σημειωτά**, χωρὶς νὰ προχωροῦν. Κακὸ βέβαια πῶς δὲν εἴδαμε καὶ πῶς, τώρα γλήγορα, δὲν θὰ ἰδοῦμεν ἀπὸ τὴ σκηνὴ ἕνα δρᾶμα γραμμένο ἀπὸ τὸ Βερναδάκη· μαλονότι δὲ μπορεῖσα νὰ μορφώσω ὁτιδήποτε ἰδέα ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο φταίει γι' αὐτό· ὁ ποιητὴς ἢ τὸ Βασιλικὸ Θεάτρο· καὶ μαλονότι πρέπει νὰ ὁμολογήσω πῶς ἡ ὁπλωση τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου μοῦ φάνηκε πῶς παρουσιάζει τὰ πράγματα πιὸ καθαρισμένα. Ἔπειτα δὲν μ' μέλλει καὶ πολὺ ἂν θὰ παραστεθῆ, ναὶ ἢ ὄχι, ὁ «Νικηφόρος Φωκᾶς». Τὰ πιὸ ὡραῖα δράματα δὲν εἶναι μόνον ἔργα σκηνικά, ἀλλά, κατ' ἐξοχήν, λογοτεχνικά. Εἶναι καὶ γιὰ νὰ διαβάζωνται. Ὑπάρχει ὁ «Νικηφόρος» ἂν δὲν τὸν χαρεῖμε τώρα στὴ σκηνή, ἂς τὸν ἀποχτήσουμε στὸ βιβλίο. Τυπῶστε τον. Ἔπειτα, ἂς εἴμαστε ἀνοιχτολογοι. Κ' εὐριπιδικώτερος ἂν εἶναι ἀπὸ τὴ Φαύστα» καὶ σαιξπηρικώτερος ἀπὸ τὴ «Μαρία Δοξαπατρῆ» καὶ σοφώτερος ἀπὸ τοὺς «Κυψελίδες», καὶ τεχνικώτερος ἀπὸ τὴ «Μερόπη» ὁ «Νικηφόρος Φωκᾶς», δὲν περιμένω νὰ τὸ ἰδῶ γιὰ νὰ ξέρω πῶς δὲν εἶναι τὸ ἔργο ποὺ μπορεῖ νὰ μ' ἐνθουσιάσῃ. Ἡ τέχνη τοῦ Βερναδάκη, τέχνη γνωστὴ καὶ τέχνη ἐξοφλημένη. Δὲν προσμένουν τίποτε ἀπ' αὐτὴ τα μεγάλα καταφρονεμένα ἀκόμα ἰδανικὰ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς. Μὲ τὸ «Ρωμαϊκο Θέατρο» τοῦ Ψυχάρη καὶ μ' ἕνα τραγοῦδι ἀπ' αὐτά ποὺ μᾶς τραγούδησε λεβέντικα ὁ Ἀραβαντινός, δὲν ἀλλάζω ὅλους τους παγωμένους ἰάμβους τῶν νεοελληνικῶν τραγῳδιῶν.

* * *

Πιὸ πολὺ ἀπὸ τὰ παθήματα τοῦ «Νικηφόρου» μοῦ χτύπησε μέσα στὴν πολύστηλην ἀπάντησι τοῦ Βερναρδάκη ἡ περιστὴ του καὶ σκληρότατη καταφρόνεση πρὸς ἓν ἀπὸ τὰ πλέον ἔξοχα ἔργα τῆς σύγχρονης γερμανικῆς σκηνῆς. Ὁ «Ἀμαξᾶς Ἔνσελ», ποιητικὸν ἀριστούργημα ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν πραγμάτων γύρω μας, ἐμψυχωμένο ἀπὸ τὴ σκοτεινὴ καὶ τὴν ἁπλοϊκὴ ψυχή, μὰ καὶ τὴν τόσον ἀδιάλλαχτη καὶ λαχταριστή, τόσο σημαντικὴ καὶ παραστατικὴ ψυχὴ τῶν ταπεινῶν καὶ λαϊκῶν ἀνθρώπων, ἀνυπόφορον κωμικὴν ἐντύπωση τοῦ ἐπροξένησε, καὶ ἀηδία τοῦ ἐκίνησε, μέχρις ἐμετοῦ. Στὸ σπαραχτικὸ ἢ εὐγενικὸ δρᾶμα τῆς ψυχῆς ἑνὸς ἀνθρώπου, ποὺ ἀμαξᾶς ἂν εἶναι, ὅμως ἀξίζει γιὰ τὸν ποιητὴ πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς λαμπροφορεμένους μαρκησίους τοῦ κόσμου, δὲν εἶδε παρὰ τὰ λάχανα ποὺ ἔτρωγεν ὁ πρωταγωνιστής, δὲν εἶδε παρὰ τὴ μπουγάδα μιᾶς πλύστρας. Εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ κρίνῃς τὸ «Φιλοκτήτη» τοῦ Σοφοκλῆ ἀπὸ τὴ βρῶμα μόνο ποὺ σκορπίζει τὸ σάπιο πόδι τοῦ ἥρωα καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρκουδίσιους μέσα στὴ σκηνὴ βόγγους του. Εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰ κρίνῃς τὸν ἐπαναστατικὸ πραγματισμὸ τοῦ Εὐριπίδη ἀπὸ τὰ κουρέλια ποὺ παρουσιάζεται φορῶντας κάποιος ἀπὸ τοὺς ἥρωές του.

* * *

Δὲν εἶναι ἀσυνήθιστα στὴ φιλολογικὴν ἱστορία τέτοια μονοκόμματα ἀναθέματα μεγαλόγνωστων ἔργων ἀπὸ κριτικοὺς ποὺ τοὺς ἐμπνέει κάποιος νοῦς ὅλος διάλου ἀντίθετος πρὸς ἐκεῖνα· ὁ νοῦς τοῦ περασμένου ποὺ ξεψυχᾷ, ὅμως νοώθει ἀκόμη ἀρκετὴ δύναμη μέσα του γιὰ νὰ μιλήσῃ δογματικώτατα γιὰ ἔργα ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ τὰ καταλάβῃ, ποὺ δὲ θέλει καλὰ καλὰ νὰ τὰ ξετάσῃ καὶ νὰ τὰ γνωρίσῃ· καὶ μοναχὰ τὰ ἀντιπαθεῖ καὶ τὰ καταριέται. Κοῦπου στὸν πρόλογο, ἂν καλὰ θυμοῦμαι, τῶν Ἀτάκτων του ὁ μεγάλος μας ὁ Κοραῆς μιλεῖ γιὰ τὸ νεοφύτρωτο τότε ρωμαντισμὸ τοῦ Οὐγκὼ καὶ τοῦ Βινῦ μὲ τὴν ἀξύτητα τοῦ κ. Βλάχου, κριτικοῦ τοῦ Βάγνερ, τοῦ Ζολᾶ, καὶ τοῦ Βαλαωρίτη. Ὁ ἀντίπαλος τοῦ Κοραῆ, ὁ πολυγνώστης καὶ πολεμικώτατος Κοδρικᾶς στὴ «Μελέτη» του «περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τυπωμένη στὸ Παρίσι στὰ 1818», ὀνομαζει τὸ γλυκοχάραμα τῆς νέας μας ποιητικῆς ψυχῆς, τὸν ἀθάνατον Ἐρωτόκριτο, «τερατῶδες μιξοβάρβαρον ποίημα.» Σὲ μιὰ πανηγυρικὴ συνεδρία τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας στὰ 1824, κάποιος ἀκαδημαϊκὸς Auger, ποὺ τίποτε δὲν τοῦ ἀπόμενεν ἄλλο ἀπὸ τὸ ξερὸν ὄνομά του, ἐκαυτήριασε τοὺς ἐλεεινοὺς ὀπαδοὺς τῶν πνευματικῶν τεράτων ποὺ ὀνομάζονται Φάουστ καὶ Goetz de Berlichingen καὶ ποὺ στέκουν μπροστά τους παραστάμεναις ἡ Φαῖδρα καὶ ἡ Ἰφιγένεια τοῦ Ρακίνα. Ὁ περίφημος πολιτικὸς καὶ πεζογράφος Benzamin Constant, σύγχρονος τῆς κυρίας Στάελ, ἔγραφεν ὅτι ἀπορεῖ πῶς βρίσκουν οἱ Γερμανοὶ βαθὺν τὸν Φάουστ τοῦ Γκαῖτε, ἐνῷ αὐτὸς τὸν εὗρεν ἐλαφρόν, ἀνήθικον, ξερόν, ἀποξηραντικόν, κακόζηλον, ἀνόητον! Πολλὰ χρόνια δὲν πέρασαν, ἀφότου σὲ μιὰ πάλι πανηγυρικὴ συνεδρίασι τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ὁ δραματογράφος Παγερὸν ἐλεεινολόγησε τοὺς νέους γιατὶ ξεχνοῦν τὸν Λαμπῆς μπροστὰ στὸν Ἴψεν.

* * *

Τὰ φιλολογικὰ αὐτὰ ἀναθέματα ἢ μάγνονται μὲ ὅλη τὴν εἰλικρίνειαν ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ τρέμουν καὶ νὰ προσέξουν καὶ ποὺ εἶναι ἀνίκανοι νὰ αἰσθανθοῦν τὴ σημαντικὴ ψυχὴ τῶν ἀναθεματισμένων ἔργων· ἢ μαγερεύονται ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ χρέος των θεωροῦν νὰ πολεμήσουν τὸ γνώρισμα καὶ τὴν ἀγάπη τῶν ξένων καὶ μέσα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο τῆς τέχνης καὶ τῆς διανοητικῆς ζωῆς· στὸν κόσμο ποὺ ὅμοια καὶ ἀνεξετάστατα τοῦ χρειάζονται καὶ τὰ ξένα στοιχεῖα, καθὼς καὶ τὰ ντόπια, γιὰ νὰ πάρῃ δύναμη καὶ φῶς καὶ καθαρὴ συνείδησι τοῦ ξεχωριστοῦ προορισμοῦ του. Στὴν πρώτη περίστασι, ποὺ λειτουργεῖ ἡ ἀθῶα εἰλικρίνεια, κοιτάζουμε καὶ γελᾶμε. Στὴ δεύτερη περίστασι ποὺ δουλεύει τὸ χρέος, βρίσκονται μερικοί, καὶ χειροκροτοῦν καὶ ψιθυρίζουν: «Αὐτὸ θὰ εἰπῇ φιλοπατρία!» Φιλοπατρία ποὺ σὲ τέτοιο μέσα κόσμο, χτίζει τὰ παράθυρα καὶ μαντρώνει, ἀντὶ νὰ νὰ ρίχνῃ τὲς μάντρες, καὶ ὅλο καὶ νέα ν' ἀνοίγῃ παράθυρα πρὸς νέους ὁρίζοντας, εἶναι νηπιώδη φιλοπατρία ἄβαθη καὶ ἐπιζήμια καὶ γιὰ τόνεμα μόνο. Ἕνα ἔργο σὰν τὸν «Ἀμαξᾶ Ἔνσελ», ἀκόμα κ' ἔργο πιὸ ξενικὸ στὴν οὐσία του καὶ στὴ μορφὴ καὶ πιὸ ἐπαναστατικὸ καὶ πιὸ ἀσυμβίβαστο μὲ τὰ δικά μας, σὰ νὰ εἰποῦμε τὸ «Μπαλκόνι» ποὺ τὸ περασμένο καλοκαῖρι μᾶς εἶχε δώσει ἡ «Νέα Σκηνή», φτάνει ποὺ εἶναι γενναῖα στοχασμένο καὶ ὡραῖα σαρκωμένο· ἔργο τέτοιο, ὅσο κι' ἂν ξαφνίζῃ, ὅσο κι' ἂν πληγώνῃ, ὅσο κι' ἂν σκανταλίζῃ τὰ συνηθισμένα μας καὶ τὰ δικά μας, κάνει περισσότερο καλὸ τῆς πρωτότυπης φιλολογίας καὶ βοηθεῖ τὸ ξύπνημα καὶ τὸ περπάτημα τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς πιὸ πολὺ ἀπὸ μερικὰ πρωτότυπα τάχα ἔργα γεννημένα ἀπὸ τὴ φροντίδα τῶν δικῶν μας καὶ κινημένα ἀπὸ μιὰ δῆθεν πατριωτικὴ πνοή, ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχουν «τὰς ἀρίστας διαθέσεις καὶ προθέσεις», καθὼς λέμε, μὰ ποὺ εἶναι δυστυχῶς ρητορικὰ καὶ ἄψυχα, παγωμένα καὶ ἀνάλατα.

* * *

Καὶ ποτὲ δὲ μοῦ πέρασεν ἀπὸ τὸ νοῦ πῶς φιλολογία καὶ τέχνη ἑνὸς ἔθνους εἶναι κάτι τι ἀόριστα καὶ ἀχαρακτήριστα κοσμοπολιτικὸ καὶ ἀξεχώριστον ἀπὸ τῶν ξένων ἐθνῶν τὴ σκέψη καὶ τὸ αἴσθημα, κάτι τι ποὺ δὲν ἐκφράζει τὰ πιὸ ἰδιαίτερα καὶ τὰ πιὸ ἀποκλειστικὰ καὶ τὰ πιὸ βαθιὰ γνωρίσματα τῆς φυλῆς, τῆς κοινωνίας, τῆς ἱστορίας, τῆς ἐποχῆς, τῆς γλώσσας, καὶ ὅλα τὰ σημάδια ποὺ παρουσιάζει ὅ,τι λέγετ' **ἐθνικὴ ψυχή**. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε πῶς μέσα στὰ ἔξοχα καὶ τὰ ἄρτια, τὰ ἔργα τοῦ νοῦ τοῦ καλλιτεχνικοῦ, δύο ψυχὲς πάντα ἀποτελοῦν τὴ μουσικὴ συμφωνία, ποὺ μαγεύει καὶ ποὺ ἀθάνατη στέκει: ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ ποὺ πλάθεται ἀπὸ τὰ σημάδια τὰ ξεχωριστὰ ποὺ εἴπαμε· καὶ ἡ **ἀνθρώπινη ψυχὴ** ποὺ γίνεται ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ κοινότατα καὶ γενικώτατα ποὺ δὲν ἔχουν πατρίδα καὶ ἐποχή, καὶ βρίσκονται σὲ κάθε τόπο καὶ σὲ κάθε ὥρα. Πότε ἀκοῦμε γλυκὰ καὶ πιὸ γνώριμο μᾶς φαίνεται τῆς μιᾶς, καὶ πότε τῆς ἄλλης τὸ κελαΐδισμα. Ὅμως ἡ Μοῦσα τῶν μεγάλων καὶ τῶν ἀθανάτων ἔργων εἶναι **δίψυχη**· Στῆς θεᾶς αὐτῆς τὸ βωμὸ νὰ γονατᾶτε πάντα, ὦ ἐμπνευσμένοι νέοι τῆς Ἑλληνικῆς γῆς! Τὰ ἄσκημα καὶ τὰ ἄμουσα πάντα νὰ ἀναθεματίζετε, κι' ἂς τύχῃ νὰ εἶναι σκαλισμένα καὶ στὸ πλέον καθάριο πεντελικὸ μάρμαρο.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Η ΠΡΩΤΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

— Εἶδες τὸν κ. Πρόεδρο; Μόνο ποὺ δὲ ἔκλαιγε ἀπὸ τὸ κακό του!... Πρώτη μάχη καὶ νὰ τοῦρθῃ ἰσοψηφία!...

— Εἶχε δίκαιον! Ὁ Γαργαντοῦας, βλέπεις, τῆς Πολιτικῆς δὲν κατώρθωσε νὰ φάῃ καὶ τὸν Πολυχρονιάδη!...

* * *

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

— Σοῦ ἄρεσε, Μαρῆ, ἡ νέα ἠθοποιὸς τοῦ Βασιλικοῦ;

— Ὡραία! πολὺ ὡραία! Σωστὴ Ἑλληνίς Σάρα Μπερνάρ!...

— Ἡ σωστὴ Γαλλὶς Παρασκευοπούλου!....

— Τὸ ἴδιο κάνει, μὸν σὲρ!...

Τὸ διδηροῦν προσωπεῖον.

Οἱ Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι θὰ χορεύσουν καλὰ τὸ Μινουέτο, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ ἐκστρατεύσουν στὴν Μακεδονίαν μὲ τὸν καπετὰν Ἀρκούδα τὴν ἄνοιξιν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ—ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

Ἀθῆναι 19 Ἰανουαρίου 1903.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΕΙ

μέσα στὸ Ἐθνικὸν Τέμενος τῆς ὁδοῦ Σταδίου. Οἱ ἀνήλικες πατέρες, οἱ ὑπερήλικες μπεμπέδες καὶ οἱ ἐνήλικες τοῦ Ἔθνους παιδάδες παίζουν τὸ χαριτωμένο παιγνιδάκι τὸ διασκεδαστικώτατον: τὴν ἐπικύρωσιν καὶ τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐκλογῶν.

Καὶ ἀπαγγέλουν λόγους καὶ καταφέρουν γροθιὲς ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ κουράζουν τὰ φωνητικά τους ὄργανα καὶ ἐξαρθρώνουν ἀπὸ τὰς βιαίας χειρονομίας τὰ χέρια τους καὶ στραβώνουν ἀπὸ τὸ γυάλωμα τὰ μάτια τους —καὶ γιατὶ ὅλ' αὐτά;

Γιὰ νὰ ἀποδείξουν ὅτι πέντε, δέκα, εἴκοσι ἐκλογὲς εἶναι ἄκυροι — ἄλλες λόγῳ ἀνηλικότητος, ἄλλες λόγῳ ἐπεμβάσεων, ἄλλες λόγῳ ἀντικυβερνητικότητος—γιὰ ν' ἀκυρώσουν ὅλας αὐτὰς τὰς ἐκλογὰς μὲ τοὺς λόγους καὶ γιὰ νὰ τὰς ἐπικυρώσουν αὖριον μεθαύριον μὲ τὰ ἔργα, μὲ τὴν ψῆφόν τους.

Αἱ συνεδριάσεις αὐταὶ τῆς Βουλῆς, αἱ ὅλως οἰκογενειακαί, ἔπρεπε νὰ γίνωνται μυστικαί, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἔπρεπε ὅλα νὰ μένουν ἐκεῖ μέσα, τὰ λεγόμενα καὶ τ' ἀποκαλυπτόμενα, καὶ νὰ μὴ τὰ βλέπῃ ὁ λαὸς καὶ νὰ μὴ τάκουῃ καὶ νὰ μὴν κλαίῃ τὸν παρᾶ ποῦ παίρνουν ἀπὸ τὸ αἷμά του γιὰ νὰ πληρώνουν διακοσίους τόσους φωνακλάδες ποῦ ἀντὶ νὰ παίρνουν ἔπρεπε νὰ δίδουν κάποιο δικαίωμα εἰσόδου εἰσερχόμενοι στὸ Συνταγματικὸν αὐτὸ ἱπποδρόμιον.

Τὰ παιδία παίζει! Καὶ ὁ καπετὰν Ἀρκούδας κ' ἕνας ἄλλος καπετὰν Λεοντάρης, ἀπὸ κάποιο μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁρμώμενος, στρατολογοῦν πολεμιστὰς γιὰ νὰ ἐκστρατεύσουν τὴν ἄνοιξιν κατὰ τῶν Βουλγάρων!..

Δὲν ἀρματόνονται καὶ δὲν παίρνουν τὰ παλικάρια τους καὶ δὲν πᾶνε νὰ παρατα-χθοῦν στὸ γιατάκι τῆς Βουλῆς, καὶ δὲν πᾶνε νὰ φωνάξουν στοὺς πατέρας τοῦ Ἔθνους: —Ὀρέ, βιλαέτ' Βουλγάρικο τὸ κάνατ' ἐδῶ μέσα;

ΜΕ ΔΙΚΑΙΑΝ

χαρὰν καὶ μὲ δικαιοτέραν ὑπερηφάνειαν ἡ προχθεσινὴ «Ἑστία» ἀναγγέλλει στὸν εὐρὺν καὶ ἐκλεκτὸν τῶν ἀναγνωστῶν της κύκλον, ὅτι ἀπέκτησε μόνιμον πολιτικὸν ἀρθογράφον της τὸν τέως βουλευτὴν Ἐρμιονίδος καὶ διακεκριμένον συνάδελφον κ. Ἐμμ. Ρέπουλην.

Εὐτυχῶς διὰ τὴν «Ἑστίαν» καὶ διὰ τοὺς ἀναγνώστας της καὶ διὰ τὴν ἀθηναϊκὴν δημοσιογραφίαν ἀκόμη, ὁ κ. Ρέπουλης δὲν ἐξελέγη φέτος βουλευτὴς—ἴσως διότι κατὰ τὴν βουλευτείαν του ἐφοόντισε νὰ μὴ πολιτευθῇ ὡς βουλευτὴς τῆς Ἐρμιονίδος κατεξοδεύων δηλ. τὸν καιρόν του εἰς τὸ κυνήγιον τῶν μικροσυστρετίων, ἀλλ' ὡς βουλευτὴς τῆς Ἑλλάδος, ἀφοσιούμενος εἰς τὰ γενικώτερα ζητήματα.

Οἱ ἐκλογεῖς του τὸν ἀπεδοκίμασαν κ' ἔπρεπε νὰ τὸν ἀποδοκιμάσουν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς διὰ τῆς πολιτείας του ἀπεδοκίμασε διακοσίους τόσους πατέρας φιλοστόργους τοῦ Ἔθνους, κατορθώσας ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης βουλευτικῆς περιόδου νὰ ἀναδειχθῇ πρῶτος ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ὡς ἔντιμος πολιτικὸς καὶ ὡς ῥήτωρ μελετημένος πάντοτε καὶ σώφρων καὶ ἀβροεπής, μὴ ἐκτοξεύων πατριωτικοὺς μύδρους κενοὺς οὐσίας καὶ γεμάτους ἀέρα ἀπὸ τοῦ βήματος, ἀλλ' ἀναφυσῶν πέριξ του τὸν ἀέρα καὶ παρουσιάζων τὰ ζητήματα ἐν τῇ οὐσίᾳ των, γυμνά, χωρὶς τὰ ξεθωριασμένα χρυσόχαρτα καὶ χωρὶς τοὺς ξεθυμασμένους φαμφαρονισμούς, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀπὸ τὴν ἐφετεινὴν βουλὴν δυστυχῶς δὲν θὰ λίψουν.

Ὁ κ. Ρέπουλης ὡς βουλευτὴς ἐτίμησε τὴν ἑλληνικὴν δημοσιογραφίαν, ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς ὁποίας ἐβγῆκε. Ἐπανερχόμενος τώρα παλιν στοὺς πρώτους ἔρωτάς του, κατὰ τὸ Γαλλικὸν λόγιον, θὰ συνεχίσῃ μίαν φωτεινοτάτην ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἀποτόμως καὶ ἀστόργως διέκοψε διὰ νὰ φιφθῇ στὰς δολερὰς ἀγκάλας τῆς Ἀτσιγγάνας Πολιτικῆς

Διαβιβάζομεν τὰ εἰλικρινῆ συγχαρητήριά μας εἰς τὴν «Ἑστίαν» διότι ἀπέκτησεν ἕναν διακεκριμένον συνεργάτην καὶ τὴν θερμοτάτην εὐγνωμοσύνην μας εἰς τοὺς καλοὺς ἐκλογεῖς Ἐρμιονίδος, διότι μᾶς ἀπέδωκαν, καὶ εἰς ἡμέρας μάλιστα τόσον χαλεπὰς διὰ τὴν Ἀθηναϊκὴν ἰδίως δημοσιογραφίαν, ἕναν προσφιλῆ καὶ ἐκλεκτὸν συνάδελφον.

ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΒΟΛΟΝ

τῆς βουλῆς συζητοῦν δύο περὶ τῶν ἀνηλίκων βουλευτῶν.

— Πρέπει νὰ πεταχθοῦν οἱ ἀνήλικες ἀπὸ τὴν βουλήν!

— Καὶ γιατί;

— Γιατί, λέει; Μὰ Βρεφοκομεῖο ἔγινε ἡ Βουλή; Παιδιὰ βυζανιάρικα θὰ βάλουμε νὰ μᾶς διοικήσουν;

— Ἄκουσε, φίλε μου! Ἐδιάβασες τὴν «Γαλάταεινα» τοῦ Βασιλειάδη;

— Αἴ, καλά!

— Ἐνθυμεῖσαι τί λέγει ὁ Πυγμαλίων; Εὐκολότερον εἶναι νὰ διοικήσῃ κανεὶς ἕνα Κράτος παρὰ μίαν γυναῖκα!

— Κ' ἔπειτα,

— Ἀφοῦ κατὰ τὸν νόμον εἶσ' ἐνήλιξ στὰ εἴκοσι ἕνα καὶ μπορεῖς νὰ νυμφευθῇς, γιατί νὰ μὴν μπορῇς καὶ ἀπὸ τὰ εἴκοσι ἕνα νὰ διοικήσῃς ἕνα Κράτος καὶ ὅπως μάλιστα διοικεῖται τὸ δικό μας;

ΕΣΧΑΤΩΣ

γίνεται τόση κατάχρησις μιᾶς ὁρᾶσεως, ἀποκρυσταλωθείσης πλέον στὴν βουλευτικὴν γλῶσσαν, τῆς περιῤῥήμου ὁρᾶσεως «ἡ «ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος».

Ὅλ' οἱ κυβερνητικοὶ βουλευταί, οἱ ἔχοντες λόγους νὰ δυστροποῦν καὶ νὰ ἀπειλοῦν μέλλουσαν ἀποσκίρτησιν, δὲν διστάζουν νὰ βροντοφωνοῦν, ἐρωτώμενοι, ὅτι θ' ἀποσκιρτήσουν μόνον ὅταν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπιμείνῃ εἰς τοῦ προγράμματός της τὴν ἐφαρμογήν.

Ὡραία ἡ ὁρᾶσις, πατριωτικωτάτη! Ἂν τὴν ἀποξέσετε ὅμως ὀλίγον. δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ βρῆτε ὑπὸ τὸ λαμποκοποῦν βερνίκι της τὴν ἰδιοτέλειαν, ἡ ὁποία ὀθάνει καὶ μέχρι τοῦ μὴ διορισμοῦ ἑνὸς ἀντιγραφέως τοῦ Εἰρηνοδικείου — ὁ ὁποῖος διορισμὸς κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα τῶν βουλευτῶν ἀποτελεῖ τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ προγράμματος καὶ δικαιολογεῖ πληρέστατα τὴν ἀποστολὴν τῶν βουλευτῶν εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ συνταγματικὰ Κράτη, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ ἡμέτερον. Αὐτὸ τοὐλάχιστον ἀπέδειξαν μέχρι τοῦδε τὰ πράγματα.

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ

μικρό, σπαρακτικώτατον — ἕνα κομμάτι κουρελιασμένο ἀπὸ τὴν ζωήν, ἐξεδιπλώθηκε ἕνα μεσημέρι Ἀθηναϊκόν, προχθὲς ἀκόμη, ἐπανω σὲ μιὰ ταράτσα. Ἦτο ὑπηρέτρια, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐγκατέλειψεν ὁ σκαπανεὺς ἐραστής της, ὅπως ἔγραψαν αἱ ἐφημερίδες Εἶχε λόγους ἄλλους πειὸ σπουδαίους καὶ πειὸ σπαρακτικοὺς Καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνέβασαν ἐπάνω στὴν ψηλὴ ταράτσα — καὶ αὐτοὶ τὴν ἐγκρέμισαν κάτω στὴν πλακοστρωμένη αὐλή.

Ἔπινε – ποιὸς ξέρει γιατί;—ἔπινε πολύ. Καὶ τὴν ἐφώναζαν τρελλὴ τὰ παιδια τῆς γειτονιᾶς. Καὶ

ΜΟΝΟΠΡΑΞΙΑ ΒΙΒΛΙΟΥ

G. D' ANNUZIO

ΟΝΕΙΡΟΝ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗΣ ΕΣΠΕΡΑΣ

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΠΟΙΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

Γραδενίγα.

Χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε τείνει τὰς χεῖρας ἑνωμένας ἐν σχήματι κυπέλλου ὅπως δεχθῇ τὸ πρᾶγμα τὸ κλαπὲν ἀπὸ τὴν μέλλουσαν νὰ ἀποθανῇ. Ὅταν ἡ Ἰακωβέλα θέτει τὸν πλόκαμον εἰς τὰς τεταμένας χεῖρας, ἡ Δόγισσα κλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ λαμβάνει ἀρρενωπὸν ὕφος. Μένει ἔτσι δευτερόλεπτά τινα, ὠχρὰ καὶ ἄφωνος, ἔπειτα ξανανοίγει τὰ μάτια καὶ πάντοτε μὲ τὴν αὐτὴν στάσιν διευθύνεται σιγὰ πρὸς τὴν Σκλαβοῦναν ἡ ὁποία στέκει ὀρθὴ πρὸ τοῦ ἀγάλματος, μπροστὰ εἰς τὸ ἀνοικτὸν βιβλίον της ἀπησχολημένη εἰσέτι ὅπως κατασκευάσῃ τὸ ὁμοίωμα. Ἡ μάγισσα κύπτει ὅπως παρατηρήσῃ εἰς τὰς παλάμας τῆς Δογίσσης τὴν κόμην τῆς ἑταίρας.

Πεντέλα (ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ κιγκλιδώματος μετὰ τὴν σιωπήν).

Μεγάλος θόρυβος ἐκεῖ κάτω . . . Ἄπειρες φωνὲς . . . λὲς καὶ φωνάζουν: «Πανθέα! Πανθέα!....» Ὅλη ἡ ἀκτὴ ἐβυθίσθη εἰς τὴν σκιάν . . . . Εἶνε ἀκόμη μία λωρίδα κοκκινωπὴ καὶ φαίνονται ἀκόμη ἡ γιρλάνδες ποῦ περνοῦν, περνοῦν . . . Εἶνε ἄπειρες . . . Μία βάρκα κατεβαίνει μόνη, χωρὶς κωπηλάτας, ἔρημη, ἐγκαταλελειμένη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ νεροῦ...

Γραδενίγα πρὸς τὴν μάγισσαν.

Πάρε, Σκλαβοῦνα! Ἡ ζωή της τώρα εἶνε στὰ χέρια σου. Κάμε μίαν καλὴν μαγείαν.

(Ἡ μάγισσα πέρνει τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ χώνει εἰς τὴν κέρινην μορφήν, γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι).

Ἡ μάγισσα.

Τώρα δύο πετράδια ἀπὸ γαγάτες γιὰ τὰ μάτια: ἕνα γαλανὸ καὶ ἕνα μαῦρο.

Γραδενίγα.

Ἐκείνη ποὺ ἔχει ἕνα περιλαίμιον ἀπὸ γαγάτες θὰ πάρῃ ἕνα χρυσό.

Λουκρητία.

Ἐγώ!

Κατερίνα.

Ἐγώ!

Ὀρσόλα.

Ἐγώ!

(Αἱ τρεῖς κατάσκοποι ἀφαιροῦν ἀπὸ τὸν λαιμόν των τὰ περιλαίμια καὶ ζητοῦν ἀγωνιωδῶς τὸ μαῦρο καὶ τὸ γαλάζιο πετράδι).

Κατερίνα.

Νὰ τὸ μαῦρο!

Λουκρητία.

Νὰ τὸ γαλάζιο!

(Παρουσιάζουν τοὺς γαγάτας εἰς τὴν μάγισσαν ἡ ὁποία τοὺς πέρνει καὶ τοὺς τοποθετεῖ εἰς τὸ μικρὸν κέρινον πρόσωπον ὡς κόρας ὀφθαλμοῦ. — Ἡ Γραδενίγα ἀνοίγει τὴν θήκην τῶν πολυτίμων ἀντικειμένων της, ἐνῷ αἱ κατάσκοποι τείνουν κοίλας τὰς χεῖράς των).

Γραδενίγα.

Γιὰ σέ!... Γιὰ σέ!... Γιὰ σέ!...

(Αἱ κατάσκοποι κάμνουν κίνημα ὅπως φιλήσουν τὴν χεῖρα τῆς δωρητρίας καὶ ὑποκλίνονται, κατόπιν ἀπομακρύνονται ἀσυνειδήτως σφίγγουσαι τὸ περιδέραιον τὸ ὁποῖον τοὺς ἐχάρισε, μειδιῶσαι καὶ εὐκίνητοι.— Ἡ Ἰακωβέλα στέκει παράμερα πλησίον τῆς Νέρισσας ἡ ὁποία τῆς δένει τὸ μέτωπον μὲ λευκὴν ταινίαν.—Ἡ Γραδενίγα τὴν παρατηρεῖ καὶ πλησιάζει.

κάθε φρόνιμος τό 'βρισκε για διασκέδασι να τή σταυρώνη.

Καὶ δὲν ἐβάσταξε πειά. Κι' ἀνέβηκε ἐπάνω στὴν ταράτσα. Κ' ἔκανε τὸν σταυρό της. Καὶ εἶπε :

— Δὲν εἶναι ζωὴ πειὸ αὐτή, να μὲ φωνάζουν ὅλοι τρελλή !

Κ' ἐγκρεμίστηκε.

Δυστυχῶς γι' αὐτὴν δὲν ἔμεινε στὸν τόπο.

ΦΟΡΤΩΜΕΝΑ

ἀπὸ κλάδους ὁλανθισμένους μυγδαλιᾶς, ἐγύριζαν ἀπὸ τὸν ἐξοχικόν τους περίπατο δύο χαριτωμένα κοριτσάκια.

Ἦτο ὡραῖον τὸ θέαμα, ζωγραφικώτατον. Λουλουδάκια τῆς ζωῆς αὐτά τὰ δύο ἐλέξανθα καὶ δροσερότατα κοριτσάκια—τῆς φύσεως κοριτσάκια, αὐτὰ τὰ λουλουδοφορτωμένα κλαράκια.

Ἦτο ὡραῖον τὸ θέαμα. Ἐγενοῦσε ὅμως καὶ τὴν μελαγχολικὴν σκέψιν, ὅτι ἠμποροῦσαν τὰ κοριτσάκια νὰ γυρίσουν ἀπὸ τὸν περίπατό τους χωρὶς νὰ ρημάξουν καὶ τὴν καϋμένην τὴν ἀμυγδαλιά, ἀφοῦ ἐκολυμβοῦσαν καὶ τὰ δυό τους στὴν χρυσῆν καὶ τρυφερὰν ἐκείνην ἡλικίαν ποῦ λυπᾶται κανεὶς νὰ σκοτώση μίαν περαλοῦδα καὶ νὰ ποσπάση ἀπὸ τὸ δένδρο ἕνα του κλαρί !

ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ

συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς παρευρέθησαν 90 βουλευταί, βεβαίως ὄχι ὅλοι Δηλιγιαννικοί.

Ἡ συρροὴ τόσων βουλευτῶν, καὶ μάλιστα εἰς ἡμέρας ποῦ ἐψιθυρίζετο εἰς τὰ παρασκήνια ὅτι ὁ κ. Δηλιγιάννης δὲν θὰ κατώρθωνε νὰ κάμη ἀπαρτία, εἶναι βεβαίως ἐνθαρρυντικώτατον σημεῖον γιὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ τιμητικώτατον φαινόμενον γιὰ τὴν Ἀντιπολίτευσιν.

Καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶχεν ἄδικον ἐκεῖνος ποῦ παρετήρησε προχθές, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ λαϊκὸν θεωρεῖον, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου:

— Ἦρθαν τόσοι βουλευταί, μόνον καὶ μόνον διότι ὁ Μπάρμπας εἶνε στὰ πράγματα. Ἂν ἦταν ἀντιπολιτευόμενος, θὰ βλέπατε. Ἡ πρώτη κωλυσιεργία θἄρχιζε ἀπὸ σήμερα !...

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

δὲν ἠξεύρομεν ποίου Ὑπουργείου, ἀφοῦ δὲν εἶχαν τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς τὸ ποῦν, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ εἰς τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐκλογῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἤθελον ἀποδειχθῇ ἁμαρτωλαί.

Περιττὴν νομίζομεν, πᾶσαν συζήτησιν ἐπὶ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Μόνον μία μικρὰ ἐπεξήγησις τοῦ ἐπιθέτου «ἁμαρτωλαὶ» χρειάζεται, τὸ ὁποῖον πρώτην φορὰν τώρα τίθεται εἰς ἀναγκαστικὴν κοινοβουλευτικὴν κυκλοφορίαν. Σημαίνει δὲ τὸ ἐπίθετον αὐτὸ πᾶσαν ἐκλογὴν τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶνε ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἁμαρτωλαὶ λοιπὸν αἱ ἀντιπολιτευόμεναι καὶ **πισταὶ** αἱ Κυβερνητικαὶ ἐκλογαί.

Ἐκτὸς ἀν ὑπάρχῃ καμμία ἀντίρρησις.

ΑΠΕΝΑΝΤΙ

τριῶν φυσιογνωμιῶν τοῦ ἀγῶνος, ἀπέναντι τριῶν ξένων Ἑλληνικωτέρων ἀπὸ πολλοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας, ἀπέναντι τῆς μνήμης τοῦ Μαιζῶνος, τοῦ Φαβιέρου καὶ τοῦ δὲ Ριγνύ, οἱ ὁποῖοι μεγάλως ἐξυπηρέτησαν τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα μας, θὰ παύσωμεν πλέον νὰ φαινώμεθα ἀγνώμονες.

Χάρις στὸν κ. Κωτσάκην, ὁ ὁποῖος συνέλαβε τὴν ἰδέαν καὶ μὲ δικά του χρήματα τὴν ἐπραγματοποίησε, θὰ ἱδρυθῇ προσεχῶς εἰς μνήμην αὐτῶν ἐν τῇ μεγάλῃ δενδροστοιχίᾳ τοῦ Ζαππείου μνημεῖον περικαλλές, τὸ ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ ἀριστοτέχνης μαρμαρογλύφος κ. Ι. Χαλδούπης.

Ἡ εὐγενὴς πρᾶξις τοῦ κ. Κωτσάκη, ἀνάγκην ἐπαίνων δὲν ἔχει. Ἔχει μόνον ἀνάγκην μιμήσεως ἀφοῦ ἀκόμη δὲν ἐξωφλήσαμεν ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις, —καὶ εἶνε τόσον πολλαί,—ὅσας ἔχομεν πρὸς τοὺς φιλέλληνας

ΔΕΚΑΟΚΤΩ

ὑπάλληλοι τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου πρόκειται νὰ πεταχθοῦν στὸν δρόμον γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον εἴκοσι χιλιάδας δραχμάς ποῦ πληρώνει κάθε χρόνο γιὰ μισθούς των.

Ἡ τρομερὰ αὐτὴ οἰκονομία, ἡ ὁποία θ' ἀνορθώσῃ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους μᾶς καταπλήσσει καὶ μᾶς συγκινεῖ παραπολύ, περισσότερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς γόους τῶν δεκαοκτὼ αὐτῶν θυμάτων τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος τοῦ κ. Δηλιγιάννη !

Οἰκονομία εἴκοσι χιλιάδων δὲν εἶναι καὶ μικρὸ πρᾶγμα! Ὁ κ. Δηλιγιάννης, βλέπετε, δὲν θέλει νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου τὸν θησαυρὸν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου, τὸ ὁποῖον τοῦ ὑπέδειξεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον διαπρεπὴς συνεργάτης τοῦ «Νουμᾶ»—θησαυρὸν πραγματικὸν καὶ ὄχι φανταστικόν, ὡς τὸν περίφημον θησαυρὸν τῆς κ. Σταύρακα, συνιστάμενον ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεταθέσεων τῶν διαφόρων ὑπαλλήλων, αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦνται τὰς ἡμέρας αὐτὰς καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Η ΦΙΛΟΔΑΣΙΚΗ

νωσις συνεδρίασεν ἐσχάτως ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Πριγκηπίσσης Σοφίας. Μέτρα δὲ καὶ πάλιν θὰ ἐλήφθησαν πρὸς ἀναδάσωσιν τῆς χώρας καὶ πάλιν ὑπολογισμοὶ θὰ κατεστρώθησαν, ὡραῖοι δὲ λόγοι θὰ ἠκούσθησαν καὶ τὸ φινάλε θὰ ἦτο καὶ πάλιν μία τεραστία νοῦλα.

Διότι μ' ὅλην τὴν ἀροσίωσιν τῆς Πριγκηπίσσης εἰς τὸ ὡραῖον καὶ ποιητικώτατον ἔργον καὶ μ' ὅλον τὸν ἐνθουσιασμὸν ποῦ δείχνει γι' αὐτὸ καὶ ὁ κ. Σάμιος καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οὔτε δάση θ' ἀποκτήσωμεν, οὔτε τὰ ὑπάρχοντα θὰ σώσωμεν, ἐφ' ὅσον δὲν ληφθοῦν δρακόντεια μέτρα κατὰ τῶν ἐμπρηστῶν καὶ κατὰ τῶν καταστροφέων τῶν δένδρων.

Γι' αὐτὸ κατὰ τὴν γνώμην μας πρέπει νὰ τεθοῦν ὅλα τὰ ζητήματα κατὰ μέρος εἰς τὸ μέλλον, κύριον δὲ καὶ μόνον θέμα πρὸς συζήτησιν νὰ εἶνε ἡ προσθήκη εἰς τὸν ποιν. νόμον εἰδικῶν καὶ αὐστηροτάτων ἄρθρων, τιμωρούντων τὴν καταστροφὴν καὶ ἑνὸς δένδρου ἀκόμη ὡς ἀναίρεσιν, ἂν ὄχι καὶ ὡς φόνον ἐκ προμελέτης.

Μόνον ἔτσι θ' ἀποκτήσωμεν δάση. Διότι νὰ φυτεύουν οἱ Φιλοδασικοὶ δέκα δενδράκια καὶ νὰ καταστρέφουν οἱ Ἀντιδασικοὶ χίλια, θὰ 'πῇ πῶς καὶ ἡ Φιλοδασικὴ Ἕνωσις ἐργάζεται στὸν βρόντον καὶ καλλίτερα νὰ διαλυθῇ.

Η ΠΡΩΤΗ

ψηφοφορία τῆς Βουλῆς—ἡ ψηφοφορία τῆς Παρασκευῆς—δὲν ἦτο ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς Αἰγιαλείας. Ἦτο κατὰ τῆς σανίδας.

Καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θὰ ἐπείσθη δίχως ἄλλο ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας, τὸ ἀνέλπιστον, ὅτι ἐπέτυχε σὲ σάπιες σανίδες γιὰ ν' ἀνέβῃ στὴν Ἀρχήν.

Καὶ ἂν τὸ εἶχε λησμονήσει, θὰ ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἐνθυμηθῇ προχθές, ὅτι οἱ σανίδες ἦσαν μεταχειρισμένες, ἀφοῦ ἀνηρπάγησαν ἀπὸ γεφυρὶ καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ξυλάδικα.

ΕΝ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

— Εἶδες μὲ τί καλλιτεχνικὴ ὁρμὴ ἐρρίχτηκε σὲ κείνη τὴν ὡραία συμφωνία τοῦ Μόζαρτ ὁ μαέστρος ;

— Ὦ ναί. Μὲ τόση ὁρμὴ ποῦ αὐτὴν δὲν ἠμπόρεσε νὰ ὑπερασπισθῇ.

— Τί θέλεις νὰ πῇς ;

— Θέλω νὰ πῶ πῶς τὰ κατάφερε καὶ τὴν ἐδολοφόνησε.

Γραδενίγα.

Καὶ γιὰ σὲ Ἰακωβέλα ; Στέκεις παράμερα, σιωπηλὴν καὶ αἱματωμένη ! Γιὰ σὲ τὰ πολυτιμώτερά μου κοσμήματα! Ἐπάνω στὸ αἱματωμένο μέτωπό σου θὰ ἀπιθώσω ἕνα στεφάνι ἀπὸ μαργαριτάρια. Θέλω νὰ σ' ἔχω ἀδιακόπως στὸ πλευρό μου, θέλω νὰ μὴ μ' ἀφήσῃς πλειά. Θὰ εἶσαι πάντα ἡ ἀγαπημένη τῆς καρδιᾶς μου. Ἀπὸ σήμερα ἡ ζωή σου θὰ τρέχῃ σὰν ρυάκι . . . Καὶ ἡ Νέρισα, ἡ γλυκειά σου Νέρισα!... Δὲν θὰ σὲ χωρήσω ἀπὸ αὐτήν· θὰ σᾶς κρατήσω κοντὰ τὰς δύο σιμά μου καὶ ποτὲ δὲν θὰ εἶσθε κατηφεῖς . . . Πάσχεις, πάσχεις ἀπὸ τὴν πληγήν σου ; Πές μου, πές μου : ποῖος σὲ ἐκτύπησε ; Ἐκείνη, χωρὶς ἄλλο, ἡ ἑταίρα ἐνῶ τῆς ἔκοβες τὰ μαλλιά της ; Καὶ πῶς εὑρέθης ἐσὺ ἐκεῖ ; Ὁμίλει, πολυαγαπητή μου ! σὲ ἀκούω.

(Σύρει τὴν Ἰακωβέλαν πλησίον τοῦ καθίσματος καὶ ρίπτει ἐπὶ τοῦ τάπητος ἓν προσκέφαλον ὅπως ἡ πληγωμένη ἀναπαυθῇ).

Ἡ μάγισσα προχωροῦσα.

Ἡ εἰκὼν εἶνε ἕτοιμη. Τείνει πρὸς τὴν Δόγισσαν τὴν κέρινην μορφὴν γυμνήν, μὲ κόμην κιτρίνην, μὲ μάτια γυάλινα, ὁμοιάζουσαν μὲ εἴδωλον. Σιωπηλαὶ αἱ γυναῖκες παρατηροῦν μὲ ἀσαφῆ τρόμον.

Ἡ μορφὴ αὐτὴ εἶνε τῆς ἑταίρας Πανθέας, ἡ ὁποία μέλλει νὰ πεθάνῃ. Ὁ ἄγγελος τῆς σημερινῆς ἡμέρας εἶνε ὁ Ἀνοέλ.

(Αἱ χεῖρες τῆς Δογίσσης τρέμουν λαμβάνουσαι τὸ κακοποιὸν ὄργανον τοῦ θανάτου. Κάθεται εἰς τὸ θρανίον καὶ θέτει τὸ ὁμοίωμα ἐπὶ τῶν γονάτων της Μένει ἐπί τινας στιγμὰς σκυμμένη πρὸς αὐτό, γύνουσα βλέμμα μίσους ἐπ' αὐτοῦ. Κατόπιν μὲ κίνημα ἀπότομον ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν κόμην της μακρὰν χρυσῆν καρφίδα καὶ τὴν χώνει εἰς τὴν κέρινην μορφήν. Ἡ μάγισσα ἔχει πλησιάσει εἰς τὸ ὑπόβαθρον· διαβάζει χαμηλοφώνως μέσα εἰς τὸ βιβλίον κατάρας καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν χύνει εἰς τὸ μαγγάλι κόνιν ἀρωματώδη. Τὰ σύννεφα εἶνε ἰόχροα ἕνωθεν τοῦ κήπου τὸν ὁποῖον πλημμυρεῖ σκυθρωπὴ σκιά)

Πεντέλα (ἀπὸ ὑψηλά).

Φαίνεται μία φωτιὰ εἰς τὴν ὄχθην, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Πόρτου . . . Ἡ φωτιὰ μεγαλώνει, ὅλο μεγαλώνει. Λὲς καὶ εἶνε πυρκαϊά· λὲς καὶ σιμώνει . . . Εἶνε σὰν φωτιὰ χαρᾶς. Τί παράδοξα χρώματα! Φαίνονται κινούμεναι μαῦραι σκιαί, σὰν ἄνθρωποι ποῦ χορεύουν. ..Ἡ φωτιὰ ὁλοὲν αὐξάνει....

Γραδενίγα, μανιώδης, ἀποσπῶσα ἀπὸ τὴν κόμην της δευτέραν καρφίδα καὶ καρφώνουσα αὐτὴν εἰς τὸ κέρινον ὁμοίωμα.

Ἀχ ! ποῦ ἡ φωτιὰ τοῦ Ἅδου νὰ σὲ καταφάγῃ ! . . . (Στρέφεται πρὸς τὴν μάγισσαν) Σκλαβοῦνα, Σκλαβοῦνα, κράξε ὅλους τοὺς ἀγγέλους καὶ ὅλους τοὺς δαίμονας ! Κάμε νὰ πέσῃ κεραυνόπληκτος μέσα εἰς τὴν χαρά της! Ὅ,τι σοῦ ὑποσχέθηκα θὰ σοῦ τὸ δώσω καὶ θὰ σοῦ δώσω καὶ περισσότερα, μ' ἀκοῦς ; Ἀλλὰ πρέπει νὰ πεθάνῃ! Κάμε τοὺς ἀφορισμούς σου, καὶ τὰς ἐπικλήσεις σου ! (Ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν κόμην της ἑτέραν καρφίδα, ἔπειτα ἄλλην καὶ ἑτέραν κατόπιν καὶ τὰς χώνει ὅλας εἰς τὴν κερινην μορφήν. Ἐπειδὴ δὲν εὑρίσκει ἄλλας πλέον, ἐρευνῶσα εἰς τὴν κεφαλήν της μὲ κίνημα ἀπότομον θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς Ἰακωβέλας, ἡ ὁποία ρίχνει κραυγήν) Ἀ! Ἰακωβέλα, ἡ πληγή σου ! Βγάζει αἷμα ἀκόμη.... ἡ ταινία σου εἶνε κόκκινη... Ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶπες ποῖος σὲ ἐκτύπησεν. Ἡ ἑταίρα λοιπὸν ἐνῷ τῆς ἔκοβες τὰ μαλλιά ; Πές μου, ὁμίλει ! Ἀπὸ ποῖο μέρος τῆς κεφαλῆς ἔκοψες τὸν πλόκαμο ; Σιμὰ ἀπὸ τ' αὐτί ; ἀπὸ τὸν λαιμόν ; ἀπὸ τὸ μέρος ποῦ πάλλει ἡ μεγάλη φλέβα ;

Ἰακωβέλα.

Ἀπὸ τὸν αὐχένα. Ἐκείνη δὲν τὸ ἐνόησε, δὲν ἄκουσε τὸν κτύπον τοῦ ψαλιδιοῦ . . . Τόσον πλουσία εἶνε ἡ κόμη της, ὥστε ὅταν τὴν ἔχει λυτὴν δὲν ἀκούει οὐδὲ βλέπει πλέον τίποτε. Εἶνε σὰν φορτωμένη μὲ δέκα μανδύας. Καὶ ἐνίοτε πνίγεται καὶ ἀναστενάζει σὰν ἐκείνην ποῦ ἀνεβάζει φορτίον ἐπάνω εἰς ἕνα βουνὸ ἢ μᾶλλον κελαδεῖ σὰν ἀηδόνι κρυμμένο εἰς ἕνα θάμνο.

(Ἐκ νέου ἡ Γραδενίγα ψάχνει εἰς τὴν κόμην της. Ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες της τὴν περιστοιχίζουν γονατισμέναι, τείνει τὴν χεῖρα πρὸς τὰς κεφαλάς των. Τότε ἡ Ὄρτολα βγάζει μίαν καρφίδα καὶ τὴν προσφέρει εἰς τὴν κυρίαν της ἡ ὁποία τὴν καρφώνει εἰς τὴν κέρινην κεφαλήν).

Γραδενίγα.

Ἤσο λοιπὸν εἰς τὸ πλοῖον ; Καὶ μὲ ποίαν πα.

ΝΕΥΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΤΑ ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΑ

— Ἐπῆγες ποτέ σου στὴ Σμύρνη; Ὄχι, εἶπες; Αἴ λοιπόν, φίλε μου, εὔχου νὰ μὴν πᾶς, ἀφοῦ εἶσαι τόσον νευροπαθής. . .

— Δὲν ἐσυλλογίσθηκα ποτέ μου νὰ πάγω! ἀπήντησα ἐγώ.

— Δὲν θὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς καὶ θ' ἀποφασίσῃς νὰ φύγῃς ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος, ἐνῷ τὸ βλέμμα του ἐξηγριοῦτο καὶ ἡ φωνή του ἐγένετο δραματικωτέρα, ὅπως λέγουν τὰ μυθιστορήματα. Εἶνε ὡραία πόλις ἡ Σμύρνη. Δὲν ἔχει σκόνη καὶ ὅταν βρέχῃ δὲν λασπώνουν πολὺ οἱ δρόμοι της. Ἀλλοίμονον ὅμως ἂν θελήσῃς νὰ κάμῃς ἐπισκέψεις μὲ τὸ ἁμάξι. Ἀκριβώτατα τὰ ἁμάξια καὶ ἐκτὸς τούτου τα ἄλογά των διαρκῶς γλυστροῦν καὶ πέφτουν, πέφτουν, πέφτουν. . . . μ' ὅλα τὰ τακούνια ποῦ ἔχουν στὰ πέταλά των.

— Στὰ πέταλά των:

— Ναί, παράξενο σοῦ φαίνεται, Τακούνια διπλᾶ, κάθε ἄλογο καὶ ἑκατὸ τακούνια, ἢ μᾶλλον γάντζους, διὰ νὰ μὴ γλυστροῦν στὰ περίφημα λιθόστρωτα· γλυστροῦν ὅμως. Δι' αὐτὸ ἐφευρέθη στὴ Σμύρνη, ὅπου δὲν ὑπάρχουν λιθοστρωτῆρες, ἕνα νέον ἐπάγγελμα: οἱ λιθοξόοι τῶν δρόμων . . .

— Οἱ λιθοξόοι τῶν δρόμων;

— Βεβαίως. . . Ἄνθρωποι καθήμενοι σταυροπόδι καταμεσῆς τοῦ δρόμου καὶ μὲ τὴν σμίλην καὶ τὴν σφύραν τοῦ λιθοξόου στὰ χέρια, χαράσσοντες κανονικὰς κοίλας γραμμὰς ὁριζοντίους καὶ καθέτους καὶ διαγωνίους ἐπάνω εἰς τὰς ὡραίας πλάκας τῆς Νεαπόλεως ποὺ εἶνε στρωμένοι οἱ κεντρικοὶ δρόμοι, διὰ νὰ μὴ γλυστροῦν τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀκόμη. Ἀλλ' οἱ τροχοὶ τῶν ἁμαξῶν καὶ αἱ σόλες τῶν διαβατῶν ποὺ φθείρονται, ἀλλὰ καὶ φθείρουν, ἰσοπεδώνουν τὰς πλάκας διαρκῶς καὶ διαρκῶς ἔχουν δουλειὰ οἱ λιθοξόοι . . .

— Καὶ θὰ κάμουν ἐκεῖ πολὺν κρότον τὰ ἁμάξια, αἴ;

— Ἐπέρασαν ποτὲ ἐμπρός σου συντάγματα πυροβολικοῦ μὲ τὰ σκευοφόρα των ἐν τροχασμῷ; Ἐξεφόρτωσαν ποτὲ σκίρρα κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό σου; Ἔτσες γιὰ νὰ σωθῇς ἀπὸ κάρρον ἀπὸ ρυτῆρος ἐλαύνον ἐν νῖον σου; Σὲ ἐξάφνισεν ὁμοβροντία βαρελότων; Ὅλα αὐτὰ φίλε μου, εἶνε τίποτε ἐμπρὸς στὸν χαλασμὸν Κυρίου ποὺ κάμνει ἕνα καὶ μόνον ἁμάξι ὅταν περνᾷ ἐπάνω σὲ δρόμον πλακοστρωμένον, ὅπως στὴ Σμύρνη. Καὶ ὅμως ἡ Σμύρνη δὲν ἔχει οὔτε τὸ ἓν δέκατον τῶν ἁμαξιῶν τῆς Ἀθήνας, μ' ὅλον τὸν διπλάσιον πληθυσμόν της... Ἐκτὸς τούτου οἱ τσαγκάρηδες ὅλοι τῶν Ἀθηνῶν θὰ γείνουν πάμπλουτοι, ἐνῷ οἱ ἁμαξάδες θὰ γείνουν δήμιοι τῶν νεύρων μας καὶ τῶν ὑπάρξεών μας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλπὶς ὅτι θὰ φτωχύνουν καὶ αὐτοί. . . .

Τὸν ἠτένισα ἀπορῶν.

—Δὲν σὲ ἐννοῶ, εἶπα. Τί ἔχουν αἱ Ἀθῆναι μὲ τὴν Σμύρνην, οἱ τσαγκαράδες καὶ τὰ ἁμάξια, οἱ ἁμαξάδες καὶ οἱ δήμιοι;. . .

— Δὲν μ' ἐννοεῖς, ταλαίπωρε; - ἐφώναξε μὲ ταβουλάρειον στόμφον. Διάβασε λοιπὸν αὐτό!

Καὶ μοῦ ἔτεινε μίαν Ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα ἡ ὁποία ἔγραφε τὴν ἑξῆς εἴδησιν, ποῦ μ' ἔκαμε νὰ σκέπτωμαι περὶ μεταναστεύσεως εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικήν:

«Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἡ λιθόστρωσις τῶν ὁδῶν τῆς πρωτευούσης. Πρῶτον θὰ γίνῃ τμηματικὴ στρῶσις ἐκ κυβολίθων γρανίτου, προερχομένου ἐκ τῆς Μαύρης Θαλάσσης. Αἱ ἐργασίαι θὰ ἀρχίσουν ἀπὸ τῆς πλατείας Συντάγματος μέχρι τῆς παρόδου τοῦ Ὀφθαλμιατρείου».

Νεύρων Νευρίδης

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων καὶ εἰς τὰ κιόσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος Ὁμονοίας, Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Βουλῆς.

Ψιλικὰ
νεωτερισμοί, χίλια δυὸ πράγματα.

Γ. ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἔμπορος

9 - Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας—9

ΣΤΗΝ ΣΤΟΑ ΛΙΖΙΕΡΗ

ἕνα μόνον καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον γυναικείων καπέλλων καὶ μία μόνον πλουσιωτάτη ἀποθήκη πτερῶν ὑπάρχει—τὸ κατάστημα τοῦ κ.

Π. ΧΡΗΣΤΟΥΛΙΑ

Δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν

Ἱδρυταί: Γ ΑΞΙΩΤΗΣ καὶ Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ

Συνδρ. ἐτησία Δρ. 10
» ἑξάμηνος » 6
» τρίμηνος » 4

ΚΡΙΤΙΚΗ

Εἰς τὴν «Κριτικὴν» συνεργάζονται οἱ καλλίτεροι λόγιοι καὶ ἐπιστήμονες, ἰδικοί μας καὶ ξένοι.

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν
Συνδρ. ἐτησία φρ. χρ. 18
» ἑξάμηνος » 6

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
Διεύθυνσις «Κριτικῆς» Ἀριθ. 20
Ὁδὸς Ἁγ. Κωνσταντίνου 20

Ἡ «Κριτικὴ» εἶνε τὸ εὐθηνότερον τῶν μεχρι τοῦδε ἐκδοθέντων περιοδικῶν

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΨΑΛΛΙΔΑ

18 — Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας — 18

Γυναικεῖα καπέλλα. Τιμαὶ συγκαταβατικαί. Γοῦστο Παρισινὸ Εἰδικότης

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ Η «ΜΕΛΙΣΣΑ»

Παρὰ τὸν ναὸν τῆς Χρυσοσπηλαιωτίσσης. Οἰκιακὴ κουζίνα.—Καθαριότης.—Ψητήνια.—Ρετσινάτο θαυμάσιο

Καὶ μὲ διευθυντὴν τὸν εὐγενέστατον

ΕΥΑΓΓΕΛΟΝ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΝ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,

ΜΗΝΑΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις

Διευθυντὴς: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Γραφεῖα: Ὁδὸς Πινακωτῶν 22 Α.

Εἰκόνες ἐξόχων καλλιτεχνιῶν

ΑΠΟΘΗΚΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ Κ. Κ. ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΣ

38 — ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟ- ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΟΛΕΩΣ — 38

ΑΠΟΘΗΚΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΩΛΗΤΑΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

νουργιαν ἐμπῆκες ἐκεῖ μέσα; Πές μου, πές μου.

Ἰακωβέλα,

Ἡ Πανθέα εἶχε βάλει προκήρυξι ζητοῦσα μίαν νέαν κομμώτριαν ἡ ὁποία νὰ τῆς κτενίσῃ τὰ μαλλιὰ μὲ νέον τρόπον. Διότι ἀηδίασεν ὅλους τοὺς γνωστοὺς τρόπους. Ἔμαθα αὐτὸ καὶ προσεφέρθην εἰς μίαν ὑπηρέτριάν της εἰς τὴν ὁποίαν ἐξεθείασα τὴν ἐπιδεξιότητά μου. Καὶ προσεκλήθην νὰ δώσω δείγματα τῆς τέχνης μου. Ἡ Νέρισα μὲ ἐπερίμενε μέσα σὲ μίαν γόνδολα. Ὅταν ἀνέβαινα εἰς τὸν Γουκένταυρον ἔτρεμα σὰν τὸ φύλλο.

Γραδενίγα.

Ἐκεῖνος ἦτο ἐκεῖ; Τὸν εἶδες;

Ἰακωβέλα.

Ἦτο ἐκεῖ. Ἀνέπνεε τὰ φιαλίδια τῶν ἀρωμάτων γιὰ νὰ μεθυσθῇ. Ὅταν μὲ εἶδε μπροστά της ἡ Πανθέα τοῦ εἶπε μισογελαστὴ καὶ μισοσκυθρωπή: «Νὰ μία προσέτι ἡ ὁποία δὲν ἔχει παρὰ τὰ δύο της χέρια; Ἀ!, δός μου γιὰ τὴν τοαλέττάν μου μίαν μικρὰν σκλάβα ποῦ νὰ ἔχῃ ἑκατὸ δάκτυλα εὐλύγιστα καὶ ἐπιδέξια!» Ἐγὼ ἔτρεμα. Μ' ἐκύτταζεν ἐκεῖνος ἀτενῶς.

Γραδενίγα

Πῶς ἦτο τὸ πρόσωπόν του;

Ἰακωβέλα

Ὦ! πολὺ ὡραῖον.

(Ἡ Γραδενίγα γυρίζει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω ὡσεὶ πληγεῖσα εἰς τὴν καρδίαν. Τὸ χέρι της ἁπλώνει πρὸς τὰς γυναῖκάς της, ἐνῷ ἡ Λουκρετία ἐννοήσασα τί ζητεῖ τῆς δίδει μίαν καρφίδα. Ἡ δόγισσα τρυπᾷ τὸ ὁμοίωμα τὸ κατάφορτον ἀπὸ καρφίδας)

Γραδενίγα

Σὲ ἐρωτῶ πῶς ἦτο τὸ πρόσωπόν του; ἤρεμον, ἄφροντι;

Ἰακωβέλα

Ἐφαίνετο ὅτι εἶχε στὰ βλέφαρά του μίαν κατηφῆ σκέψιν. Τὰ μάτια του ἦσαν ζωηρὰ καὶ ὀλίγον σκυθρωπά.

Γραδενίγα

Ἀλλ' ὡμίλει;

Ἰακωβέλα

Ὄχι, δὲν ὡμίλει. Ἔφαινετο ἀφηρημένος Ἀφοῦ ἔπαυσε νὰ μὲ κυττάζῃ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν θήκην ἕνα μαχαῖρι τὸ ὁποῖον εἶχε στὴν ζώνην του καὶ ἐβούτηξε τὴν αἰχμήν του εἰς τὰ φιαλίδια διὰ νὰ τὴν ἀρωματήσῃ ἢ τὴν δηλητηριάσῃ, δὲν εἰξεύρω τί ἀπὸ τὰ δύο. Ἐγὼ ἔτρεμα ἐνῷ ἔλυα τοὺς βαρεῖς πλοκάμους. Τὰ χέρια μου μέσα σὲ ἐκεῖνο τὸ μεγάλο χρυσὸ δάσος ἦσαν σὰν δύο φύλλα χαμένα. «Ἀλλὰ τί κάνεις, ἀλλὰ τί κάνεις;» μοῦ ἔλεγεν ἡ Πανθέα καὶ μέσα στὴν φωνήν της ἔβραζεν ἡ ὀργή. Τότε αἰφνιδίως ἡ τόλμη μοῦ ἦλθε καὶ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ γρήγορη σὰν ταχυδακτυλουργός, ἔκοβα, ἔκρυβα, ἔπειτα ἄλλην σκέψιν δὲν εἶχα παρὰ νὰ φύγω. Τὰ χέρια μου ἔμειναν σχεδὸν ἀκίνητα. Καὶ ἡ ὀργή της ἐξέσπασε ἐπάνω μου τρομερά Μ' ἔδιωξαν, μ' ἐκυνήγησαν, μ' ἐκτύπησαν.... Μία δούλα ἀπὸ τὴν Κύπρον ἤθελε νὰ μὲ σκοτώσῃ .... ἕνας σκλαβοῦνος ἐρέθιζεν ἐναντίον μου τὰ λαγωνικά του...

Νέρισσα κλαίουσα

Ἀ! γαληνοτάτη, δὲν εἰξεύρω πῶς κατώρθωσε νὰ ξεφύγῃ... Ὅλο τὸ κορμί της εἶναι μωλωπισμένο ἀπὸ τὰ κτυπήματα, εἶναι ὅλη πληγωμένη: στὰ χέρια, στοὺς ὤμους, στὸ στῆθος.

Γραδενίγα πρὸς τὴν Νέρισσαν

Πήγαινε, φέρε την, δέσε την. Ζήτησε ἀπὸ τὴν Πεντέλαν τὸν βάλσαμον... Πεντέλα! Πεντέλα!

Πεντέλα ἀπὸ ψηλὰ

Ἡ φωτιὰ πλησιάζει· ἔρχεται στὸ ρεῦμα· ὅλη ἡ ὄχθη φωτίζεται ἀπὸ αὐτήν... Οἱ βάρκες τὴν ἀκολουθοῦν, τὴν τριγυρίζουν, σφιγμένες, ἄπειρες... Μεγάλος θόρυβος!...

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Η ΜΙΣ ΧΟΟΥΒΕΝ

Φίλτατε «Νουμᾶ».

Σοῦ καταγγέλλω μίαν ἀδικίαν ἡ ὁποία γίνεται εἰς βάρος μιᾶς «ὡραίας καὶ νεαρᾶς φιλελληνίδος» τῆς μὶς Μαίρη Χόουβεν, ἡ ὁποία, ὡς γνωρίζετε, συνέγραψε τὰς περιπετείας τοῦ πρίγκηπος Μουρούζη, εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀγρίων, ὅπου ἔγινε καὶ Βασιλεύς.

Λοιπὸν ἡ ὡραία καὶ νεαρὰ φιλελληνίς, δὲν λέγεται μόνον Χόουβεν. Αὐτὸ εἶναι τὸ μητρικόν της ὄνομα. Τὸ πατρικόν της εἶναι Ψεύτισσον.

Δι' αὐτὸ καλὸν εἶναι εἰς τὸ μέλλον νὰ μὴ περικόπτουν ἀνηλεῶς τὸ ὄνομα τῆς εὐφαντάστου Ἀγγλίδος, ἀλλὰ νὰ τὸ δημοσιεύουν ἀκέραιον, ὅπως καὶ εἶναι, μὶς Μαίρη Χόουβεν Ψεύτισσον.

Μὲ ἀγάπην.

πάντοτε ἰδικός σου

Ὁ βαρῶνος, Μινχάουζεν

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΡΟΥΜΒΑΧΕΡ

Φίλτατε,

Πομφόλυγες κεναὶ καὶ ἡ περὶ γλώσσης ἀνακοίνωσις τοῦ Κρουμβάχερ. Πρέπει νὰ τὸ πιστεύσῃς, ὅπως τὸ ἐπίστευσα ἐγώ, ἀφοῦ ἐν σειρᾷ ἄρθρων τὸ ἀποδεικνύει τετραγωνικώτατα ἡ «Πρωΐα». Φαντάσου ἂν ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τοῦ Μονάχου, ἦτο διωρισμένος εἰς κανὲν γυμνάσιον τῶν Ἀθηνῶν! Ἀμέσως θὰ ἐδημοσιεύετο ἡ ἀπόλυσίς του, ἀφοῦ τὸ ἐπίσημον Κυβερνητικὸν ὄργανον τὸν ἀποκαλύπτει ὡς τέλειον ξυλοσχίστην, ἀκατάλληλον καθ' ὁλοκληρίαν νὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων μας.

Καλήν.... «Πρωΐαν» σου λοιπόν, διὰ νὰ σὲ προσφωνήσω ἐπὶ τὸ Ἀττικώτερον.

Δὸν Κιχῶτος

ΙΩΒΙΛΑΙΟΥ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

Φίλτατε «Νουμᾶ»

Ὁ κ. «Τρέχα-Γύρευε», μὲ τὴν ἀνασκάλευσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε εἰς τὴν τέφραν καὶ τὰ κόλλυβα τοῦ «Ἔρωτος Μνημοσύνου» τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου, μ' ἔκαμεν νὰ ἐνθυμηθῶ! ὅτι ἐγκωμιασταὶ τοῦ ἑορτάσαντος τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ σεβαστοῦ λογίου, ὑπέπεσαν ὅλοι ἀνεξαιρέτως εἰς μίαν μεγάλην ἀκριβείαν.

Ὅλοι ἀνεξαιρέτως κάτι ἠθέλαν νὰ ψεγαδιάσουν εἰς τὴν λοιπὴν φιλολογικὴν παραγωγήν του, ὅλοι δὲ ἀνεξαιρέτως τὸν ἀνεκήρυξαν ὡς ἄψογον καὶ ἄμωμον μεταφραστήν.

Καὶ ὅμως εἶνε ἱστορικός, κυρίως καὶ μεταφορικῶς, ὁ μεταφραστικὸς Μαργαρίτης μὲ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Βλάχος ἐστόλισε τὴν ἔνδοξον τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως ἡρωΐδα Μαντὼ Μαυροκένους, τὴν ἐκ Μυκόνου.

Ἕνας Ἄγγλος ἱστορικὸς τὴν ἀνέφερεν ὡς Madon of Mykonos—καὶ ὁ κ. Βλάχος τὴν μετέφρασεν ὡς «Παναγίαν τῆς Μυκόνου».

Ἂν ἔχετε καμμίαν ἀμφιβολίαν ἐρωτήσατε καὶ τὸν ἐπίσης ἔνδοξον ἀνεψιόν της κ. Γ. Μαυροκένη.

Ὑμέτερος

Μαργαριταροψαρᾶς.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— Ἀπεκάλεσαν μερικοί, ἕνας μάλιστα καὶ μᾶς τὸ ἔγραψε, κ. Βασ. Πρ., τὸν «Νουμᾶν», ἐγγόνι τῆς Τέχνης. Δὲν ἠξεύρομεν ἂν ἡ «Τέχνη» τὸ μοναδικὸν φιλολογικὸν περιοδικόν, τὸ ὁποῖον ἐξεδίδετο πρὸ τριῶν ἐτῶν, ἔφησε καὶ θυγατέρα, γιὰ νὰ ἔχῃ ἐγγόνι σήμερον. Οὐ ἧττον δὲν διστάζομεν νὰ δεχθῶμεν εὐγνωμόνως τὴν συγγένειαν αὐτήν, ὅσον καὶ ἂν διαμαρτύρωνται διὰ τὴν τοιαύτην διαστροφὴν τῆς γλώσσης τῶν προγόνων οἱ ἐν Σμύρνῃ λόγιοι Βραχνὸς καὶ Μαυροκένης.—Ὑπάρχει ἕνα παραμυθάκι χαριτωμένον τοῦ Ἄγγλου συγγραφέως Μπάρρου, τὸ ὁποῖον πολὺ σχετίζεται μ' ἐκεῖνα ποὺ μᾶς γράφετε, κ. Ἀναξαγόρα. Ἐπιγράφεται: «Ἀρκετὴ ζωή». Θέλετε νὰ σᾶς τὸ διηγηθοῦμεν; Ἀκοῦστέ το: «Λυποῦμαι γιὰ σένα, ἔλεγε ἕνας βάτραχος στὴν ἄκρη τοῦ νεροῦ σὲ μιὰ χρυσόφτερη πεταλοῦδα ποὺ ἐρτερούγιζε. Ἔμαθα ὅτι δὲν ζῇς παρὰ μίαν μόνον ἡμέραν» Καὶ ἡ χρυσόφτερη πεταλοῦδα ἀπήντησε: «Διὰ πτερωρὴν ζωήν, μία ἡμέρα εἶναι ὁλόκληρος ζωή».

— Ὁδὸς Ἱππίου ἀριθ. 3. Δὲν ἔχομεν γνῶσιν ἂν σᾶς ἀποστέλλεται φύλλον ἢ ὄχι, ἀφοῦ τοιαύτην σημείωσιν εἰς τοὺς διανομεῖς μας δὲν ἐδόσαμεν Τὰ παράπονά σας λοιπὸν εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος, παρὰ τὴν θελησίν μας, σᾶς τὸ φέρει.—Θὰ δημοσιευθῇ λοιπὸν προσεχῶς, φίλτατε κ. Τ. Κον..., ἀφοῦ τόσον τὸ ἐπιθυμεῖτε. Διὰ τὸ δεύτερον δέ, τὸ ὁποῖον ζητεῖτε, σᾶς εὐγνωμονοῦμεν διὰ τὴν τιμητικωτάτην πρότασιν, ἀλλὰ φοβούμεθα μήπως δὲν κατορθώσωμεν νὰ τὴν ἐκπληρώσωμεν, ἀφοῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος τουλάχιστον δὲν σᾶς περισσεύει καιρός. Τίποτε μικρὰ καὶ περίεργα τῆς ἐπαρχιακῆς ζωῆς, δὲν ἔχετε νὰ μᾶς στείλετε;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη ἐθρήνησε τὴν ἀπώλειαν τῆς πρώτης Ἑλληνίδος ἰατροῦ, ἡ ὁποία ἀριστεύσασα εἰς τὸ Ἑλλ. Πανεπιστήμιον καὶ τελειοποιηθεῖσα ἐν Βιέννῃ, εἶχε ἐγκατασταθῇ πρὸ ἔτους μόλις εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐξασκοῦσα εὐδοκίμως τὸ ἐπάγγελμά της.

Ἡ δ. Παναγιωτάτου δὲν ἦτο μόνον ἰατρὸς ἔξοχος. Ἦτο καὶ λογία. Πολλὰ δὲ ἄρθρα της δημοσιευθέντα κατὰ καιροὺς ἐπροξένησαν ἀγαθὴ ἐντύπωσιν, καὶ ἔδωκαν εἰς τὴν σεμνὴν καὶ φιλόμουσον κόρην ἐπίζηλον θέσιν εἰς τὸν πολὺ στενὸν κύκλον τῶν συγχρόνων Ἑλληνίδων λογίων.

Διαβιβάζομεν τὰ θερμότατα καὶ εἰλικρινέστατα συλλυπητήριά μας εἰς τοὺς δεινῶς δοκιμασθέντας σεβαστοὺς γονεῖς της καὶ εἰς τοὺς ἀτυχεῖς ἀδελφούς της.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Μᾶς ἀπεστάλη ἀπὸ τὴν Κύπρον ἕνα βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Kyprus under british Rule». Συγγραφεύς του εἶναι ὁ κ. Γ. Σακαλῆς, παρέχει δὲ πολυτίμους καὶ ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τῆς Ἑλληνικωτάτης νήσου. Τὸ βιβλίον σοῦ κ. Σακαλῆ ἀποτελεῖται ἀπὸ 177 σελίδας εἰς τὰς ὁποίας ἀναλύονται καὶ ἐξετάζονται ὅλα τὰ ζητήματα τῆς Κύπρου, ἐθνολογικά, ἐμπορικά. οἰκονομικὰ κλπ.

— Ἐξεδόθη ἡ «Ἀρκαδικὴ ἐπετηρίς» τοῦ κ. Τάκη Κανδηλώρου, περιέχουσα ποικιλωτάτην καὶ ἐνδιαφέρουσαν ὕλην ἀναφερομένην εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. Ἡ «Ἀρκαδικὴ ἐπετηρίς» θὰ ἐκδίδεται κατ' ἔτος, δὲν ὑπάρχει δὲ οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι σὺν σῷ χρόνῳ θὰ καταστῇ ἀληθινὸν ἀρκαδικὸν μνημεῖον, ἀντάξιον τῆς ποιητικωτάτης χώρας ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Πᾶνα καὶ ἔδωσεν εἰς τὴν σύγχρονον Ἑλλάδα τόσους ἄνδρας διαπρεπεῖς.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Κανδηλώρου πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ θερμότατα παρ' ὅλων τῶν Ἀρκάδων.

Ὁ βιβλιοφάγος

ΗΡΕΜΟΝΕΣ
ΑΛΛΟΙ τῆς ἑδοῦ Ἑρμοῦ
οἱ κ. κ.
ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ & ΜΠΑΡΔΗΣ
Τὸ κατάστημά των κυριολεκτικῶς τὸ λατρεύουν αἱ Ἀτθίδες

ΝΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ "ΑΣΤΥ,,
ΔΕΛΦΩΝ ΚΑΝΤΟΡΩΝ
νθη—φυτὰ—σπόροι
ληθινὸς παράδεισος
ΡΙΘ. 20 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Α΄Ι΄ ΛΑΪΦ
ΓΡ. Λ. ΣΑΓΡΕΔΟΥ & ΓΡ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ἐμπορορραπτῶν
Ὁδὸς Αἰόλου καὶ Βύσσης. Ἀθῆναι

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
4 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 4 Ν. ΒΛΑΧΟΥΤΣΗ
Ἐπισκεπτήρια στιγμιαίως.—Σφραγῖδες ἐξ ἐλαστικοῦ καὶ μετάλλου.—Ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς γραφὴν καὶ πρὸς
ΕΞΩΡΛΙΣΜΟΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Ο κ. ΚΑΤΕΛΟΥΖΟΣ προσκαλεῖ τὰς Ἀθίδας καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 8 πρωινῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ πολυτελέστατον σαλόνι του.

ΜΑΡΚΟΥ-ΒΑΡΚΟΥΤΑΣ
Τί θέλετε καὶ δὲν ἔχουν μέσα εἰς τὸ πλουσιώτατον κατάστημά των. Γυναικεῖα φορέματα, εἴδη νεωτερισμῶν, τάπητας, παραπετάσματα καὶ χίλιων εἰδῶν πράγματα καὶ θαύματα εὑρίσκετε εἰς τὸ ὑπερμεγέθες καὶ παγκόσμιον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ κατάστημα τῶν κ.κ.
ΜΑΡΚΟΥ-ΒΑΡΚΟΥΤΑ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ & ΜΠΟΤΣΑΡΑΚΟΣ
ΖΗΤΩ Η ΑΙΩΝΙΑ ΝΕΩΤΗ! ΜΑΥΡΑ ΜΑΛΛΙΑ
ΜΕΧΡΙ ΒΑΘΥΤΑΤΟΥ ΓΗΡΑΤΟΣ
Ἐξασφαλίσατε τὰ μαλλιά σας!
Τὸ μυστικὸν τὸ ἀνεκάλυψαν μὲ τὸ θαυματουργὸν «Σωζότριχον»
ΣΩΣΑΤΕ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΣΑΣ
ΣΤΗΝ ΟΔΟΝ ΚΟΡΑΗ
ΑΠΟΘΗΚΗ ΣΩΖΟΤΡΙΧΟΥ ΚΑΙ ΒΑΦΗΣ ΤΡΙΧΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΘ. Γ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΖΗΝΩΝΟΣ 2